

Proloog – Tour du Mont Blanc – 170 KM

Dit wandeldocument van de Tour du Mont Blanc is gebaseerd op het reisverslag van onze eerste bergtrektocht rond de hoogste bergtop van Europa, de Mont Blanc (4807 m) en de andere toppen in dit massief. Als studenten aan de ALO ondernemen we deze uitdaging in de zomer van 1969 van 5 augustus tot 12 augustus. In die tijd was het 'normaal' om als student liftend de wereld te verkennen. Dus ook wij gingen op deze manier naar Frankrijk. Met rugzak en tent vanuit Tilburg liftend richting Parijs, dan via Dijon naar Genève en het laatste traject met de trein naar Les Houches. We zijn nog in het ongewisse wat ons te

wachten staat! We ervaren al snel dat de route nog niet zo overlopen is als nu en het aantal berghutten en overnachtingsmogelijkheden beperkt is. We zijn blij met de tent en wildkamperen is geen probleem!

Met het reisverslag in de hand en de gekoesterde herinneringen hebben we dit wandeldocument van de Tour du Mont Blanc een nieuwe opmaak gegeven om zo onze ervaringen opnieuw te koesteren en te delen. Oude beelden van 55 jaar geleden herleven en geven een indruk van weleer.

Charles Aerssens
Januari 2024

Frankrijk – Tour du Mont Blanc – 170 KM

Lengte

De totale afstand van de rondwandeling is 170 km, verdeeld over 8 dagetappes.

Startpunt

Les Houches is startpunt en eindpunt van deze 8-daagse rondwandeling Tour Du Mont Blanc

Accommodatie

Berghutten en B&B langs de route van de Tour du Mont Blanc. Kamperen is ook mogelijk, maar let op waar dit is toegestaan!

Kaart en Gids

IGN, 1 : 25 000, 3531 ET Saint-Gervais-les-Bains
IGN, 1 : 25 00, 3630 OT Chamonix-Mont Blanc
IGN, 1 : 50 000, Tour du Mont Blanc
IGN, 1 : 75 000, Beaufortain - Massif du Mont Blanc
SwissTopo 1 : 50 000, Mont Blanc

FFRP - 028 - Tour du Mont-Blanc,
ISBN 9782751411663

Huttentocht Tour du Mont Blanc,
Noes Lautier, Robert Eckhardt,
ISBN 9789082334517

Informatie

Office du Tourisme Chamonix
85 Place du Triangle de l'Amitié
F - 74400 Chamonix/Mont Blanc
Telefoon 0033 450 53 00 24

Routemaker

Charles Aerssens

Als je aan de Mont Blanc denkt, zie je steile gletsjers, imposante ijsmuren en duizelingwekkende bergtoppen voor je. Toch zijn verreweg de meeste bezoekers van dit gebied bergwandelaars, die rond dit imposante bergmassief op pad zijn voor een meerdaagse inspannende en uitdagende bergwandeling. De randplateaus van de bergen rond de Mont Blanc liggen dicht bij het hooggebergte en zijn in vergelijking daarmee relatief laag. Ze bieden veelal gemarkeerde wandelpaden met een schitterend uitzicht en voldoende mogelijkheden om te pauzeren. Vaak komt men dicht bij ijs en rotsen - maar steeds op veilige afstand, zoals het een oppassende wandelaar betaamt.

Een klassieke wandelroute rondom de Mont Blanc is de Tour du Mont Blanc (TMB). Deze 170 kilometer lange wandelroute in het gebied van deze majestueuze witte reus is een van de oudste Grande Randonnées van Frankrijk en wereldwijd beroemd sinds de eerste beklimming in 1762. Deze rondwandeling voert je door 3 landen: Frankrijk, Italië en Zwitserland en je wandelt door acht valleien en gaat over zes bergpassen. Zo maak je al wandelend van dichtbij kennis met wellicht een van de mooiste hooggebergten ter wereld, misschien met een lichte huivering, maar zeker ook genietend van de overweldigende schoonheid die zich hier aan je voordoet. Bergwandeling is een pré: wanneer je de ronde voltooit, heb je minstens 10.000 hoogtemeters in de benen.

Karakteristiek van de Bergtrektocht

De Tour du Mont Blanc (TMB) is een bergtrektocht rond de hoogste bergtoppen van Europa, de Mont Blanc (4807 m) en de andere toppen in dit massief. De meerdaagse onderneming biedt met fantastische uitzichten vooral onvergetelijke impressies van een imposant hoogalpiene landschap. Bovendien is deze bergtrektocht cultureel interessant. Hij voert je door drie landen: Frankrijk, Italië en Zwitserland. De paden zijn meestal goed onderhouden maar verschillend gemarkeerd. Op de hoge passen kan tot midden in de zomer sneeuw liggen en het weer kan aan de noordkant van der route (Chamonix) heel anders zijn dan aan de zuidzijde (Courmayeur). De TMB kan naar wens langer of korter gemaakt worden. Talrijke varianten zijn mogelijk. Men kan ook heel verschillende uitgangspunten en vertrekpunten kiezen: als echte bergtrektocht, waarbij je in de vele eenvoudige berghutten overnacht. Of als comfortabele wandeling, waarbij je alleen een dagrugzak meeneemt en de bagage per bus laat vervoeren en in berghutten, hotels of B&B overnacht. Wij hebben gekozen voor de klassieke route van de Tour du Mont Blanc en om onderweg langs de route te kamperen!

VERTREKPUNT

Als klassiek vertrek- en eindpunt van de Tour du Mont Blanc geldt Les Houches (1006 m) aan de westelijke ingang van het dal van Chamonix, met bus en trein bereikbaar vanuit Chamonix. Maar natuurlijk kun je de TMB ook ergens anders beginnen. Ook wij hebben ervoor gekozen vanuit Les Houches de TMB te starten.

DUUR VAN DE TOCHT

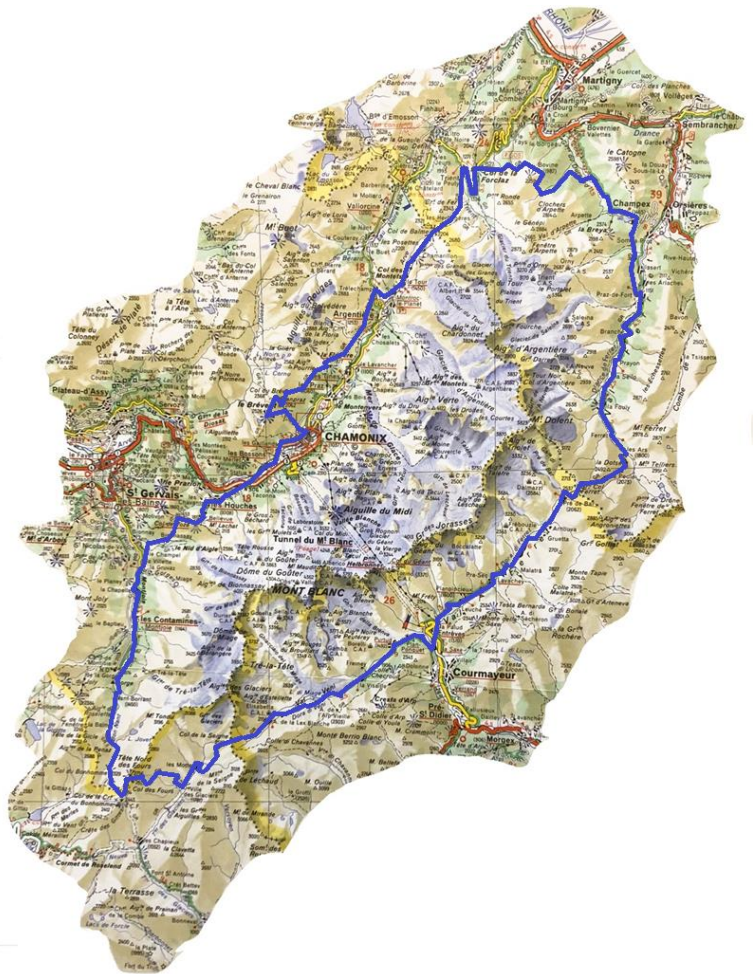
Deze Tour du Mont Blanc (TMB) wordt als lange afstandswandeling door de meeste wandelaars in 8 tot 10 dagen gelopen. Wij hebben de klassieke route al weer enige jaren geleden in 8 dagen gewandeld.

BESTE TIJD

Begin juli tot midden september (naargelang de omstandigheden). Je moet er aan denken dat de TMB tijdens de zomervakantie vaak druk belopen wordt (vooral in augustus).

UITRUSTING

Aan de andere kant betekent wandelen in het Mont-Blancgebied iets anders dan wandelen in de Voor-Alpen. Wat daar de hoogste toppen zijn, vormen hier als het ware de vertrekpunten. Dat betekent dat de hoogteverschillen bij een groot aantal routes 1000 m of meer bedragen. Je moet dan ook beschikken over een goede berguitrusting voor deze meerdaagse onderneming. Daarnaast betekent het dat - tenminste in juli en in het bijzonder na een winter met veel sneeuw - een ijspikkel of telescoop skistok goede diensten kunnen bewijzen. Een touw kan raadzaam zijn.

Traject 1 – Tour du Mont Blanc – 15,5 KM

Lengte

De totale afstand van deze dagwandeling is 15,5 KM.

Startpunt

Station Les Houches, Route de la Gare, F- 74310 Les Houches is startpunt van dit traject van de Tour du Mont Blanc. Eindpunt Les Contamines.

Horeca - Pauzeplek

Voldoende horeca in Les Houches en onderweg op Bellevue, op de Col de Voza en in gîtes en refuges.

Accommodatie

Aan de route van de Tour du Mont Blanc zijn veel gîtes en refuges beschikbaar om te overnachten. Kamperen is ook mogelijk, maar let op waar dit is toegestaan!

Routemaker

Charles Aerssens

Les Houches - Bellevue - Col de Voza - Le Champel - Les Contamines

Routebeschrijving

2 Na de kabelbaan gaat een klein weggetje (GR 5) in de bocht rechtuit door het bosgebied. De pittige soms steile klim met linkers de Téléphérique de Bellevue brengt ons naar het skigebied Bellevue, waar we de Tramway du Mont Blanc volgen naar de Col de Voza (1653 m). Hier dalen we door bergweiden langs de bergketen van Les Monts Rosset en bereiken over de GR5 het gehucht Bionnassay. We steken er het beekdal van de Torrent de Bionnassay over. Via de oude Romeinse weg klimt de route naar Le Champel met een alleraardigst kappelletje uit 1661.

1 We vertrekken voor deze dagwandeling vanuit Les Houches. Vanaf het stationnetje wandelen we over de Arve en de N205 naar Les Houches, waar we in de hoofdstraat door een speciale TMB-poort worden geleid! Als we voorbij de Téléphérique de Bellevue zijn, begint linksaf over de Chemin de Bonnet de klim omhoog.

3 Van Le Champel gaat het laatste traject van deze dagwandeling naar La Villette en via Le Gerdil en La Gruvaz over de grote weg door het dal van het riviertje Le Bonnant naar Les Contamines.

Omgevingsinformatie

Les Houches

Als tussen 8500 en 5000 voor Christus door klimatologische veranderingen de gletsjers in de het gebied van de Mont Blanc zich terugtrekken, wordt de vallei van de Arve geleidelijk bevolkt door de Kelten. Als de Romeinen in 122 voor Christus de Kelten onderwerpen, vestigen zij zich hier, maar zijn niet geïnteresseerd in de bovenste vallei van de Arve. In de loop van de volgende vier eeuwen veroorzaakt de klimaatverslechtering ontvolking van de vallei. In de 13de eeuw vestigt zich een kleine priorij in Chamonix, die in 1355 onder de be-

scherming van Béatrice du Faucigny komt. Zij laat er een bescheiden versterkt kasteel laat bouwen, dat in de 18de eeuw wordt verwoest. Aan het begin van die 18de eeuw wordt Les Houches, die sinds de oprichting van de Priorij afhankelijk is van de parochie van Chamonix, een zelfstandige parochie met een Barokke Église Saint Jean Baptiste (1730) en krijgt eigen bestuur in 1787. Met de opkomst van het toerisme rondom de Mont Blanc en de komst van de trein in 1901 zorgt het zomertoerisme en aan het einde van de 19de eeuw de wintersport voor toenemende economische activiteit. Les Houches is zo van een nietige gehucht tot een uitgestrekte chalet-nederzetting uitgegroeid! Vermeldenswaard is het religieuze erfgoed van Les Houches. Het is divers, in de wijde omgeving vinden we nog plattelandskapellen, Mariakapellen en veldkruisen. Maar het meest opvallende is het immense beeld van Christus de Koning (1934) op een rots hoog boven het riviertje de Arve op voorspraak van Paus Pius XI, die als bergbeklimmer van de Mont Blanc in Les Houches was.

Bellevue - Col de Voza

Op het TMB route van Bellevue naar de bergpas Col de Voza (1653 meter) wandelen we parallel aan het traject van de Tramway du Mont Blanc, de hoogste tandrad spoorbaan van Frankrijk. Vanuit La Fayet (507 m) rijdt de trein naar het eindstation Nid d'Aigle (2372 m). De trein rijdt binnen 1,5 uur via 6 tussenstops naar het eindstation. In 1904 begint men met de bouw van deze spoorlijn, die in 1907 klaar is tot de Col de Voza (1653 m) en 4 jaar later tot Bellevue (1800 m). Vanaf 1912 is de gehele spoorlijn tot aan Nid d'Aigle in gebruik. Dit station ligt bij de Glacier de Bionnassay en is het startpunt voor de beklimming van de Mont Blanc. Vanaf 1923 wordt de spoorlijn ook in de winter in gebruik genomen en rond 1955 is de gehele spoorlijn geëlektrificeerd. De treinen dragen de namen van de dochters van de operations manager in de jaren vijftig: Anne, Jeanne, Marie en Marguerite.

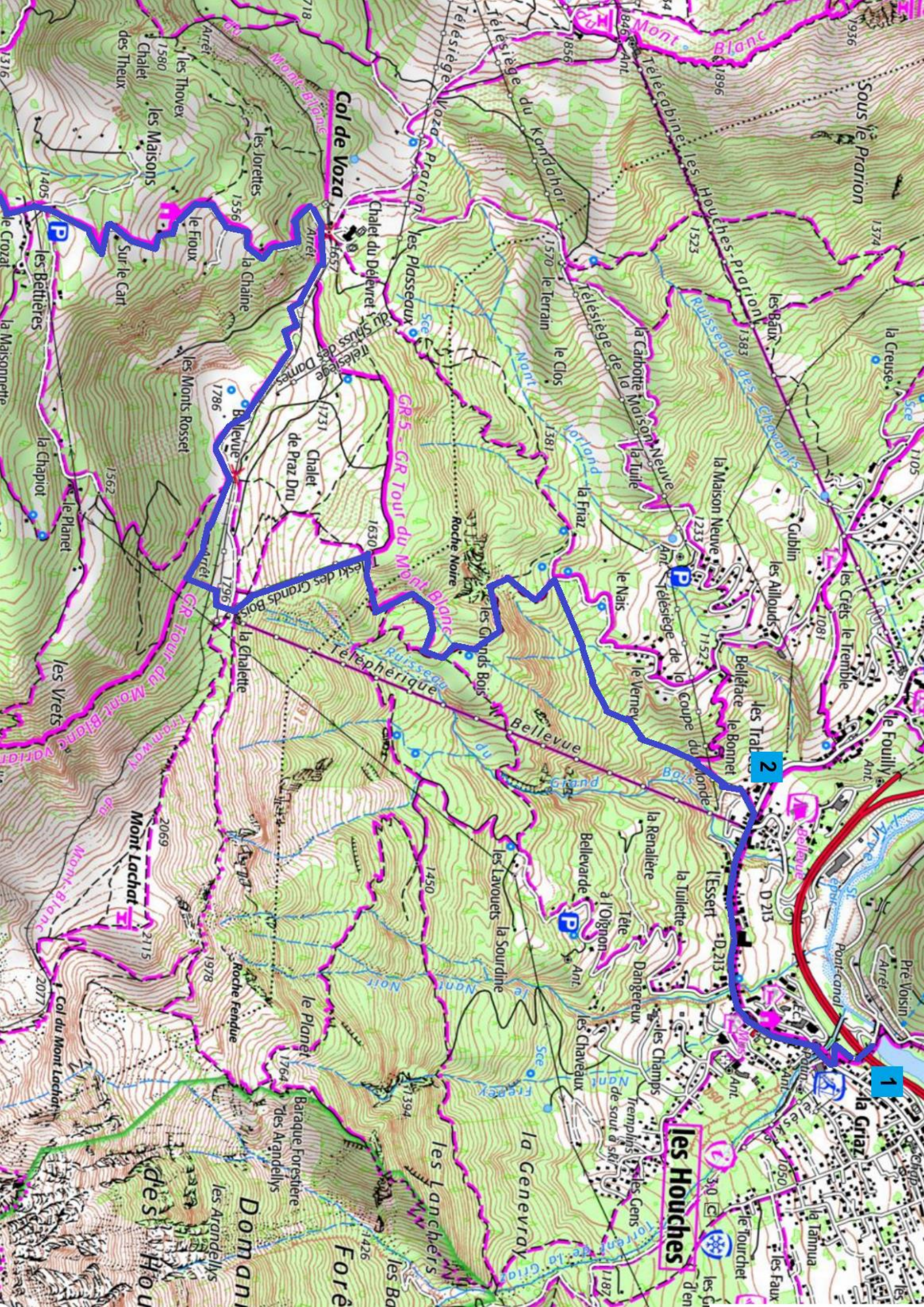

Chapelle du Champel

Het gehucht Champel, gelegen aan de oude Romeinse weg over de Col de Voza leidt, neemt een strategische positie in tegenover het marktstadje Saint Nicolas de Véroce, aan de andere kant van de smalle vallei van de Bon Nant. Een eerste kapel is hier gebouwd in 1661 door de familie van Pierre Rosset, maar deze raakt al snel in verval en moet in 1700 worden herbouwd. Het is gewijd aan Onze Lieve Vrouw en Sint Bartholomeus, een van de twaalf apostelen van Jezus, die volgens de Gouden Legende uit de 13e eeuw, levend gevild is. De architectuur van de kapel is eenvoudig en massief, met opengewerkte houten klokkentoren en prachtige kruisgewelven. De gevel, beschermd door een brede dakrand, is blind, behalve de toegangsdeur, die wordt omlijst door granieten stijlen. Deze kapel, die vaak is gerenoveerd, heeft nu zijn oude decoratie verloren voor een meer functionele en verfijnde presentatie, opgefleurd door twee kleurrijke moderne glas-in-loodramen.

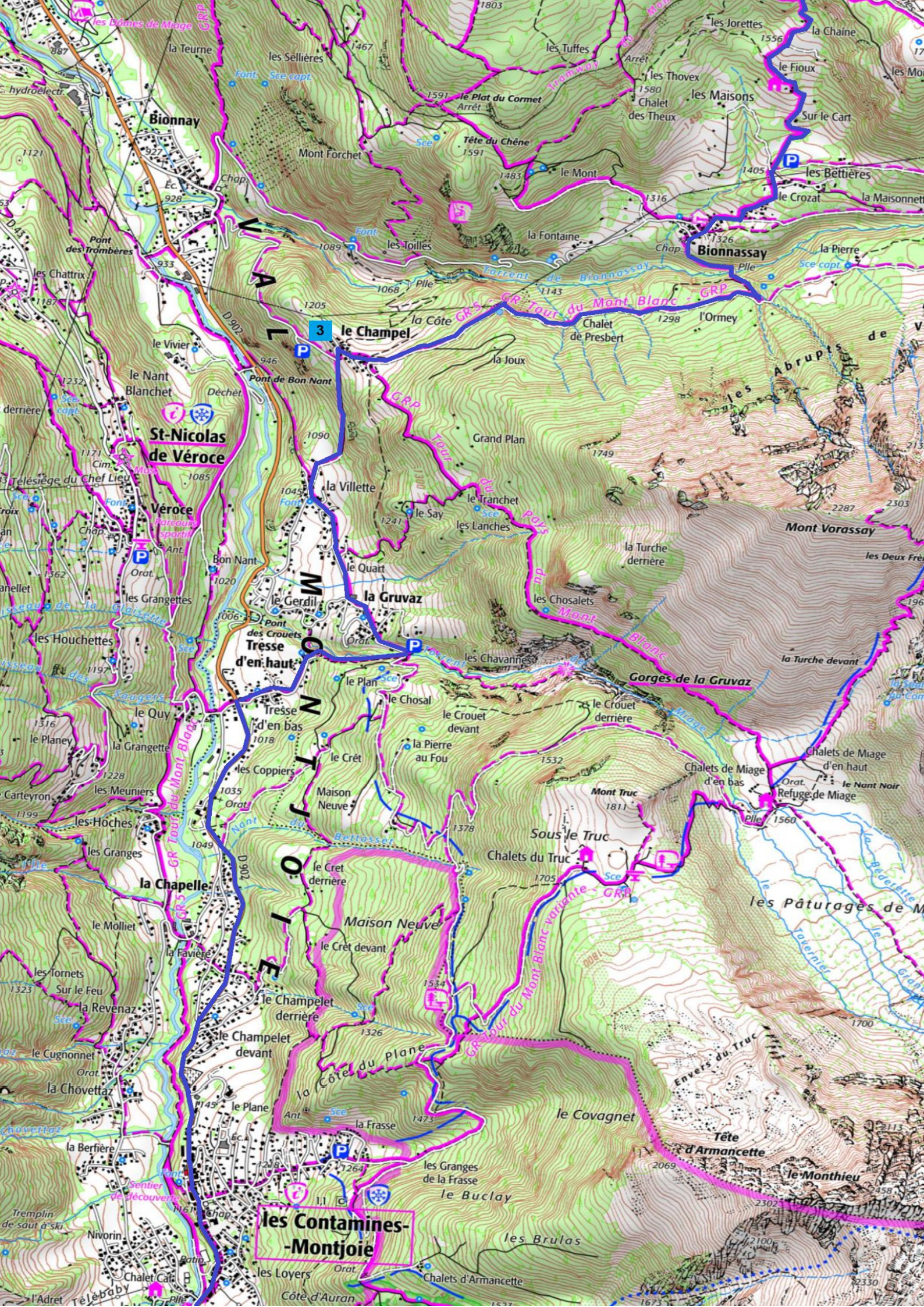

les Houches

2

1

Bionnassay

St-Nicolas de Véroce

le Champel

la Gruvaz

les Contamines-Montjoie

Bionnassay

Mont Vorassay

Sous le Truc

Tête d'Armançette

le Monthieu

MONTJOIE

MONTJOIE

MONTJOIE

MONTJOIE

GR Tour du Mont Blanc

Gorges de la Gruvaz

GR Tour du Mont Blanc variante

la Côte du plane

les Pâturages de M

le Covagnet

les Brulas

Chalets d'Armançette

Bionnassay

St-Nicolas de Véroce

le Champel

la Gruvaz

les Contamines-Montjoie

Bionnassay

Mont Vorassay

Sous le Truc

Tête d'Armançette

le Monthieu

MONTJOIE

MONTJOIE

MONTJOIE

MONTJOIE

GR Tour du Mont Blanc

Gorges de la Gruvaz

GR Tour du Mont Blanc variante

la Côte du plane

les Pâturages de M

le Covagnet

les Brulas

Chalets d'Armançette

Traject 2 – Tour du Mont Blanc – 13,5 KM

Lengte

De totale afstand van deze dagwandeling is 13,5 KM.

Startpunt

Les Contamines is het startpunt van dit traject van de Tour du Mont Blanc op parkeerplaats Église de la Sainte-Trinité. Eindpunt is La Ville de Glaciers.

Horeca - Pauzeplek

Voldoende horeca in Les Contamines en onderweg in de berghutten.

Accommodatie

Op eindpunt is de Refuge du Col de la Croix du Bonhomme.

Kamperen is mogelijk onderweg, maar let op waar dit is toegestaan!

Routemaker

Charles Aerssens

Les Contamines - Notre Dame de la Gorge - Nant Borrant - Refuge de la Balme - Col du Bonhomme - Col de la Croix du Bonhomme - Refuge du Col de la Croix du Bonhomme

Routebeschrijving

1 Vanuit Les Contamines volgen we de routemarkering van de TMB en GR5 langs riviertje Le Bon Nant naar de Chapelle Notre Dame de la Gorge. Vanaf hier leidt een oude Romeinse heirbaan, geplaveid met grote keien, ons in zuidelijke richting. Na oversteek van het riviertje komen we in het gehucht Nant Borrant met de Refuge de Nant Borrant.

2 Het pad gaat licht omhoog, maar wordt in de richting van de Refuge de La Balme steiler. Deze route was vroeger, toen de TMB nog niet zo populair was, een eenzame onderneming. Nu moet men zich met name in het hoogseizoen instellen op grote drukte. We blijven op dit brede pad met het Bois de Rollaz en Natuurreservaat Contamines-Montjoie, aan de rechterzijde. Met de bocht gaat de route naar het Refuge de La Balme. Bij deze berghut boven op La Balme staan we aan de voet van de Aiguille de la Pennaz (2668 m). Vanaf hier buigt de

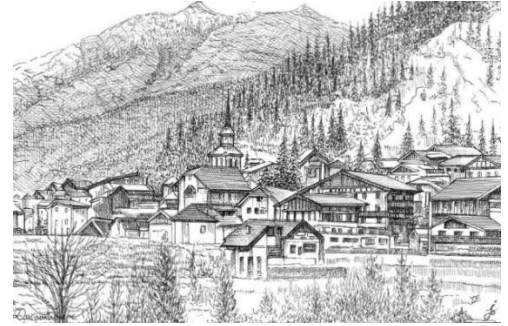
route naar links langs de flanken van de Aiguille de la Pennaz in zuidoostelijke richting. We passeren de Cascade de la Balme links aan de route. We negeren het pad linksaf naar de Lacs Jovet.

3 Op een gegeven moment gaat het pad weer omhoog naar het zuiden, totdat het uitkomt bij een smal dalletje dat eindigt op de Col du Bonhomme. Vanaf de Col du Bonhomme links aanhouden naar de Col de la Croix du Bonhomme. Nog even en we bereiken ons einddoel van vandaag: Refuge du Col de la Croix du Bonhomme.

Les Contamines-Montjoie

Het dorp Les Contamines-Montjoie ligt verborgen in het dal het riviertje Le Bon Nant op korte afstand van Chamonix. Het heeft zijn historisch karakter behouden dankzij de zeer hechte lokale gemeenschap, die 70% van de oude boerderijgebouwen heeft gerestaureerd met behoud van de lokale Savoyaardse architectuur. Door de ligging dicht bij de Mont Blanc is het voor bergbeklimmers een goed uitgangspunt voor een beklimming van de Mont Blanc. De oprichting van de lokale Compagnie des Guides in 1850 heeft er voor gezorgd dat in het dorp een eerste aanzet wordt gegeven aan het zomer-toerisme, toegespitst op de beklimming van de Mont Blanc. Na 1900 neemt die verdere ontwikkeling een hoge vlucht en worden hotels en restaurants gebouwd. Als in 1911 de plaatselijke skiclub wordt opgericht, geeft dit de aanzet tot het wintertoerisme. De eerste skilift komt in 1937 en in 1952 de eerste stoeltjeslift. Nu is het wintertoerisme de belangrijkste bron van inkomsten voor Les Contamines-Montjoie met de skigebieden: Tierces, Roselette, Montjoie en Hauteluce.

Église de la Sainte-Trinité

Opvallend in Les Contamines-Montjoie is de parochiekerk van de Heilige Drie Eenheid, gebouwd in Savoyaardse Barokstijl in 1759 onder toezicht van architect Domenico Gualino de Stastegno. Deze datum is af te lezen op de vier smeedijzeren trekstangen op de hoeken van de imposante voorgevel met in de nissen St. Peter en St. Paulus en Dorische en Korintische elementen. Op dat moment was het interieur nog niet af. De klokkentoren en de torenspits ontbreken nog en worden in 1845 toegevoegd. De vierkante klokkentoren is gebaseerd op een verwoeste toren van het oude Château

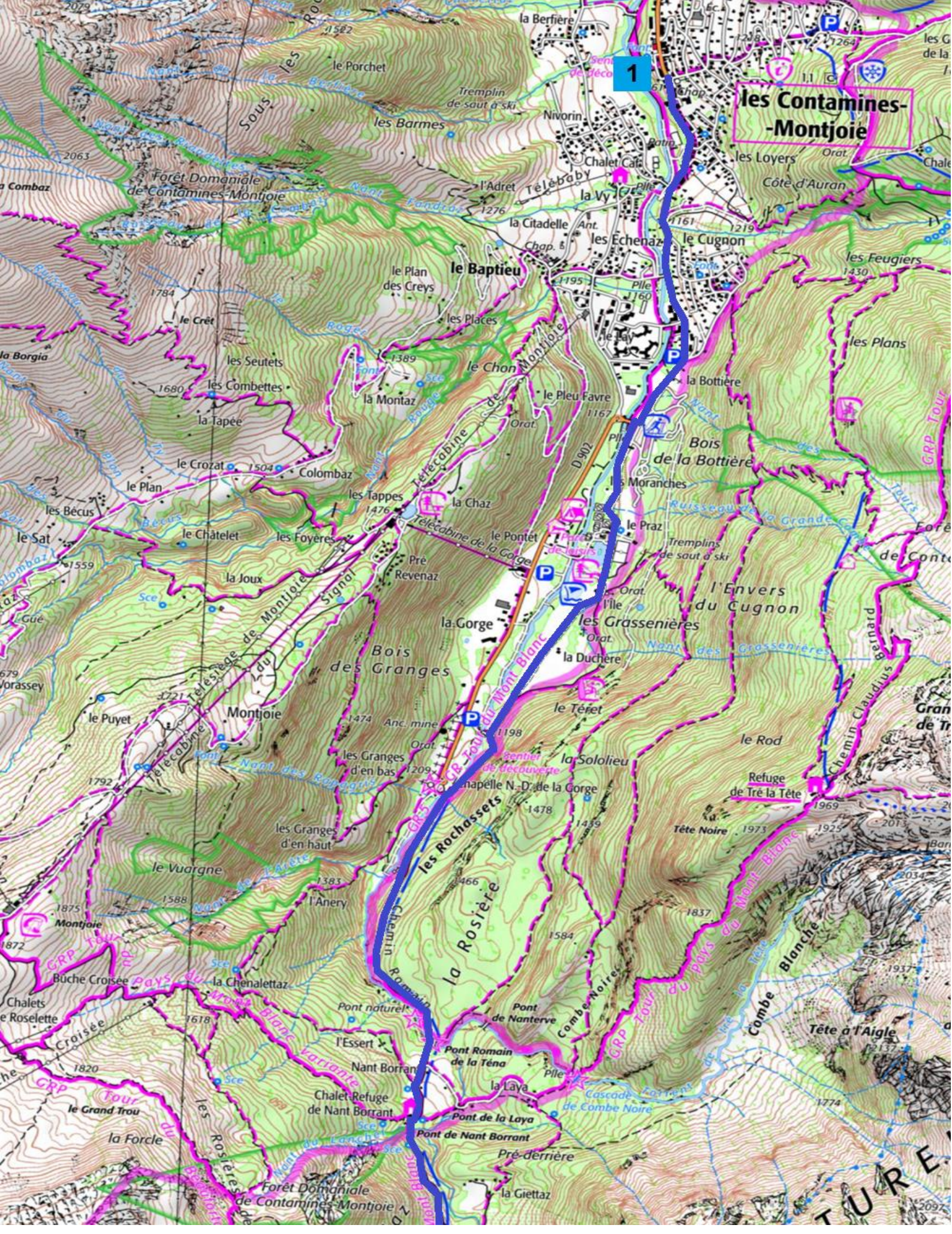
de Montjoie, die de toegang tot de Col du Bonhomme bewaakt heeft. De bouw wordt uitgevoerd door Piemonteese meester-metselaar Domenico Gualino. De kerk overleeft de Franse Revolutie en de Napoleontische oorlogen zonder schade. Het interieur in Neo-Klassieke stijl dateert uit 1840. De Église de la Sainte-Trinité is enkele keren gerenoveerd, zoals in 1882 en in 1976 door Edouard Borga.

Chapelle Notre Dame de la Gorge

Deze idyllisch gelegen kapel aan het riviertje Le Bon Nant is onlosmakelijk verbonden met de passage van de Col du Bonhomme en de route van de TMB over de oude Romeinse Heirbaan. Al in de 10de eeuw zou hier een kluizenaar hebben gewoond om onderdak te bieden aan reizigers. Het kleine kerkje van de hermitage wordt in 1338 de parochiekerk van alle inwoners van de vallei en het gehucht La Gorge met 30 gelovigen. In 1518 wordt het kerkje door een brand beschadigd. Als het aantal gelovigen sterk afneemt bouwt pastoor Nicolas Gouttry in 1606 er een huis om reizigers te huisvesten. Tussen 1699 en 1707 laat de nieuwe pastoor Colliex het kerkje herbouwen door architect Jean La Vouagna in Barokstijl met een wit beschilderd fronton. Tijdens de Franse Revolutie wordt de kerk gebruikt als stal en worden de klokken gevorderd om kanonnen te maken. Als het gehucht La Gorge in het midden van de 18de eeuw in verval raakt, wordt de parochie, in 1804 opgeheven. De Chapelle Notre Dame de la Gorge wordt dan een centrum van Mariadevotie, een heiligdom met een sterke spirituele invloed, waar de Mariabedevaart op 15 augustus elk jaar een menigte gelovigen naar de kloof trekt. Zo bracht in augustus 1873 de Mariabedevaart bijna 10.000 mensen uit de hele regio samen. De sacristie van de kapel bewaart van die dag de vaandels van Flumet, Notre Dame de Bellecombe, Saint Nicolas la Chapelle, La Giétaz, Praz sur Arly, Megève, Combloux, Dolmans, Servoz en Les Houches.

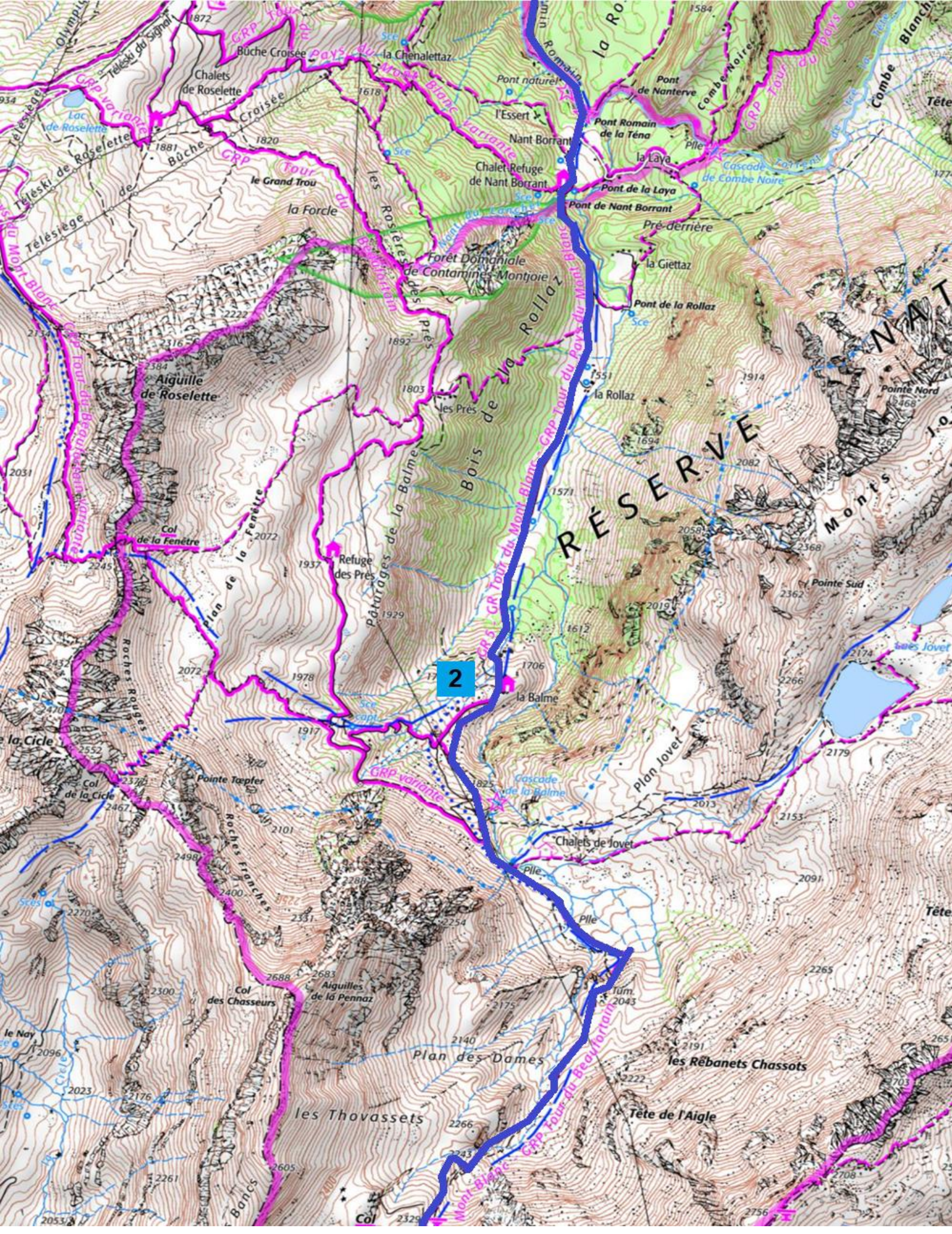
les Contamines-Montjoie

1

Refuge de Tré la Tête

TURE

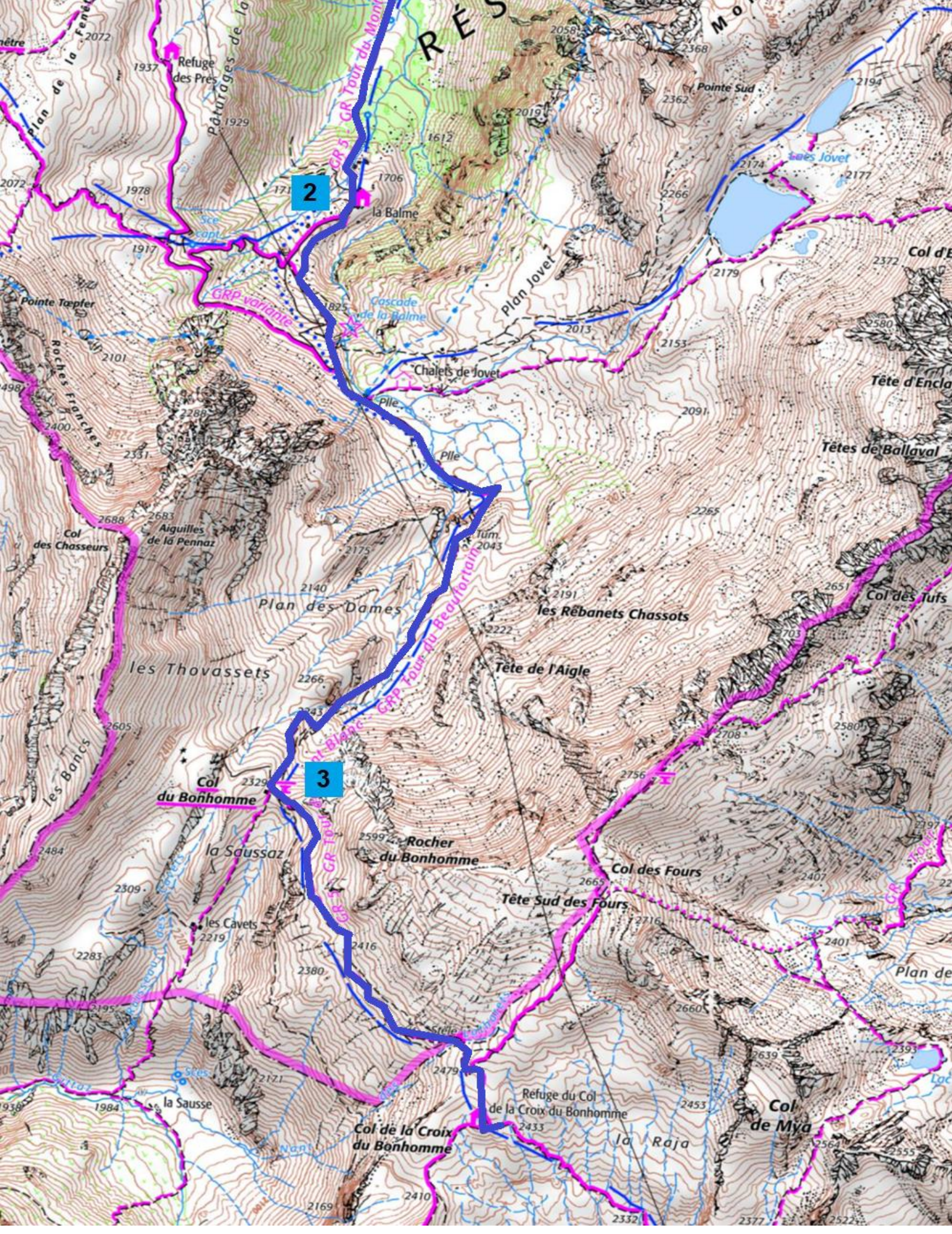

2

RÉSERVE

Map labels include: Olympiades, Télésiège, Lac de Roselette, Chalets de Roselette, Bouche Croisée, la Chenaletaz, Pont naturel, l'Essert, Nant Borrant, Chalet Refuge de Nant Borrant, Pont Romain de la Tena, Pont de la Laya, Pont de Nant Borrant, Pré-d'arrière, la Giettaz, Pont de la Rollaz, la Rollaz, Bois de la Rollaz, Pointe Nord, Pointe Sud, Plan Jovet, Chalets de Jovet, Pile, Cascade de la Balme, Plan des Dames, les Thovassets, Tête de l'Aigle, les Rébanets Chassots, Aiguille de Roselette, Col de la Fenêtre, Refuge des Prés, Patoyages de la Balme, la Balme, Plan de la Fenêtre, Roches Rouges, Col de la Cicle, Pointe Taepfer, Aiguilles de la Pennaz, Col des Chasseurs, le Nays, Banacs, Combe Noire, Cascade de Combe Noire, Combe Blanch, Tête de la Cicle, Tête de l'Aigle, Mont Blanc, GRP Tour du Mont Blanc, GRP Tour du Pays du Mont Blanc, GRP Tour du Beaufortain, GRP Tour des Bauges, GRP Tour du Valais, GRP Tour du Jura, GRP Tour du Savoie, GRP Tour du Genevois, GRP Tour du Bugey, GRP Tour du Lyonnais, GRP Tour du Forez, GRP Tour du Bourbonnais, GRP Tour du Nivernais, GRP Tour du Morvan, GRP Tour du Massif Central, GRP Tour des Pyrénées, GRP Tour des Alpes, GRP Tour des Vosges, GRP Tour de la Normandie, GRP Tour de la Bretagne, GRP Tour de la Vendée, GRP Tour de la Gironde, GRP Tour de la Nouvelle-Aquitaine, GRP Tour de la Occitanie, GRP Tour de la Provence, GRP Tour de la Corse.

Traject 3 – Tour du Mont Blanc – 9 KM

Lengte

De totale afstand van deze dagwandeling is 9 KM.

Startpunt

Vanaf Refuge du Col de la Croix du Bonhomme is de Col du Bonhomme het startpunt van dit traject van de Tour du Mont Blanc. Eindpunt is Refuge des Mottets.

Horeca - Pauzeplek

Horeca onderweg in de berghutten.

Accommodatie

Refuge des Mottets op het eindpunt.

Kamperen is mogelijk onderweg, maar let op waar dit is toegestaan!

Routemaker

Charles Aerssens

Refuge du Col de la Croix du Bonhomme - Col de la Croix du Bonhomme - Col du Bonhomme - Col des Fours – La Ville des Glaciers - Refuge des Mottets

Routebeschrijving

1 Vanaf Refuge du Col de la Croix du Bonhomme wandelen we terug richting Col du Bonhomme tot we op de splitsing komen waar de variant van de route van de TMB naar rechts naar de Col des Fours verwijst. Dit pad gaat eerst vlak en dan steiler omhoog door een soort maanlandschap van stenen en sneeuwvelden. We komen aan de Tête Sud des Fours, waar het nog een kleine honderd meter is naar de top van de Col du Fours (2.665 m). Deze bergpas is het hoogste punt van de rondwandeling rondom de Mont Blanc.

2 Bij Tête Sud des Fours gaat de route naar rechts aan de oostkant steil naar beneden. Onder aan de steile leisteel helling komen we in het drassige gebied Plan des Fours, waar we enkele bergstroompjes oversteken en naar La Ville des Glaciers gaan. Als we de Ruisseau des Tuifs over zijn, volgen we het pad door het dal langs Les Tuifs en dalen comfortabel af naar La Ville des Glaciers. Onze variant van de TMB komt op de hoofdroute van de TMB. In La Ville des Glaciers steekt de route de Torrent des Glaciers over en klimt vervolgens door de Vallée des Glaciers naar Refuge des Mottets.

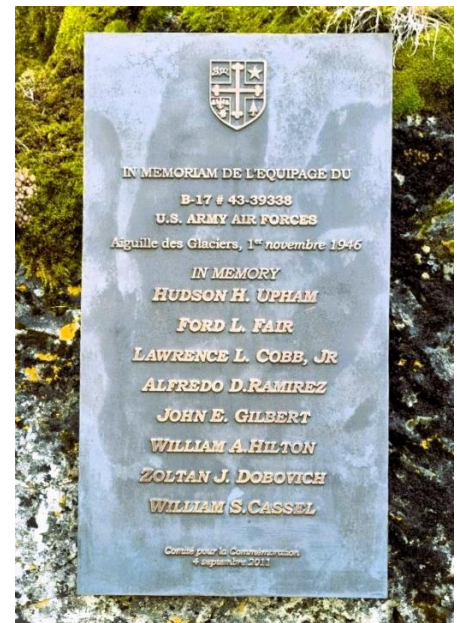
La Ville des Glaciers

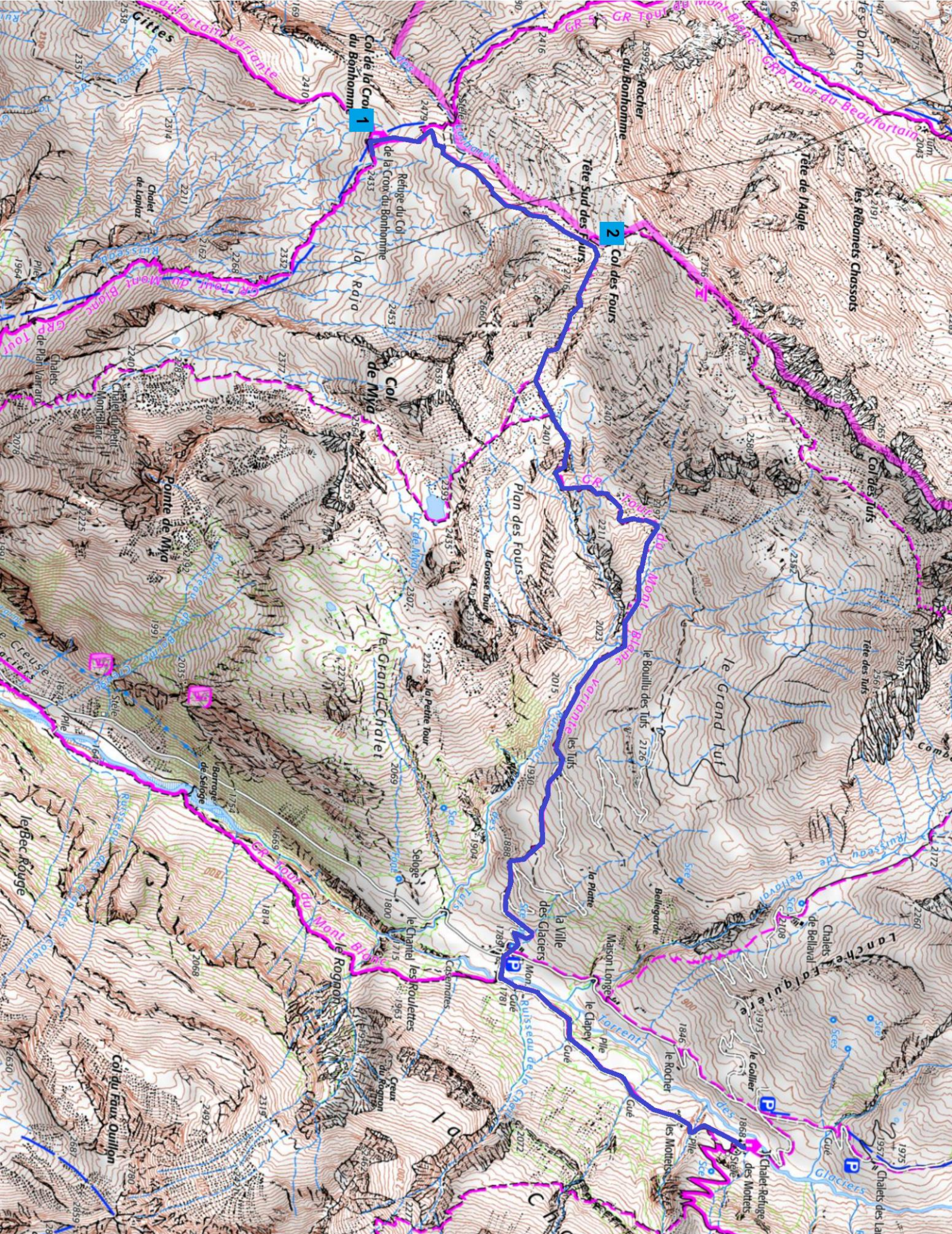
Ville des Glaciers. Het gehucht is startpunt voor vele wandelingen en alleen bereikbaar te voet of in de zomer met een shuttle bus vanuit Les Chapieux.

Refuge des Mottets – Monument Bemanning Boeing-17G 43-39338

Op 1 november 1946 vertrekt om 00.54 uur de Amerikaans Boeing B17G 43-39338 van de US Army European Air Transport Service (EATS) van de vliegbasis Capodichino/Napels in Italië naar Bovingdon/Southampton in Engeland. De achtkoppige bemanning bestaat uit: Pilot Colonel Ford L. Fair, Pilot Colonel Hudson H. Upham, Copilot Major Lawrence L. Cobb, Navigator 2e Lieutenant Alfred D. Ramirez, Engineer Master Sergeant John E. Gilbert, Assistant-Engineer Staff Sergeant William A. Hilton, Radio-Operator Staff Sergeant Zoltan J. Dobovich, Assistant Radio Operator Technical Sergeant William S. Cassell. Het vliegtuig komt nooit aan in Engeland. Want om ongeveer 04.00 uur eindigt de vlucht van de Boeing-17G 43-39338 abrupt en catastrofaal, als het toestel neerstort op een hoogte van 12.500 voet op de Aiguille des Glaciers, op de zuidwestelijke flank van de Mont Blanc, praktisch aan de Frans-Italiaanse grens. De impact is zo groot dat het vliegtuig volledig uiteenvalt en mechanische onderdelen en de overblijfselen van de 8-koppige bemanning over een groot gebied aan beide zijden van de grens verspreid liggen. Om een nog onverklaarbare reden bevindt het toestel zich op het moment van de crash meer dan 90 mijl ten oosten van zijn geplande vliegroute. Ongunstige weersomstandigheden met zware onweersbuien zijn wellicht de oorzaak. Men begint een uitgebreide en lang onderzoek, dat na 18 dagen wordt opgeschort, omdat er zonder resultaat geen spoor van het vliegtuig of de bemanning wordt gevonden. Pas in juli 1947 komt een Franse Alpenpatrouille van het 99th Alpine Infantry Battalion toevallig op de plaats van de inslag en vindt fragmenten van wrakstukken het vliegtuig verspreid over de gletsjers op ongeveer 60 meter onder de top van de Aiguille des Glaciers. Ondanks de diepe sneeuw en de verraderlijke omstandigheden slagen ze erin een aantal menselijke resten en documenten te bergen. Deze werden voor onderzoek naar Bourg Saint Maurice gebracht. De documenten identificeren het vliegtuig als de vermiste B-17. De menselijke resten van de bemanning, worden zorgvuldig bewaard en repatriëerd naar het Amerikaanse National Cemetery Arlington. Een van de propellers blijft tientallen jaren in de rots steken en ook in 1972 en 1975 worden nog resten uit het ijs vrij gelegd. Het monument bij Refuge des Mottets houdt de herinnering aan deze tragische crash levend.

Traject 4 – Tour du Mont Blanc – 21 KM

Lengte

De totale afstand van deze dagwandeling is 21 KM.

Startpunt

Refuge des Mottets is het startpunt van dit traject van de Tour du Mont Blanc. Het eindpunt is Courmayeur.

Horeca - Pauzeplek

Horeca onderweg in de berghutten en op het eindpunt in Courmayeur

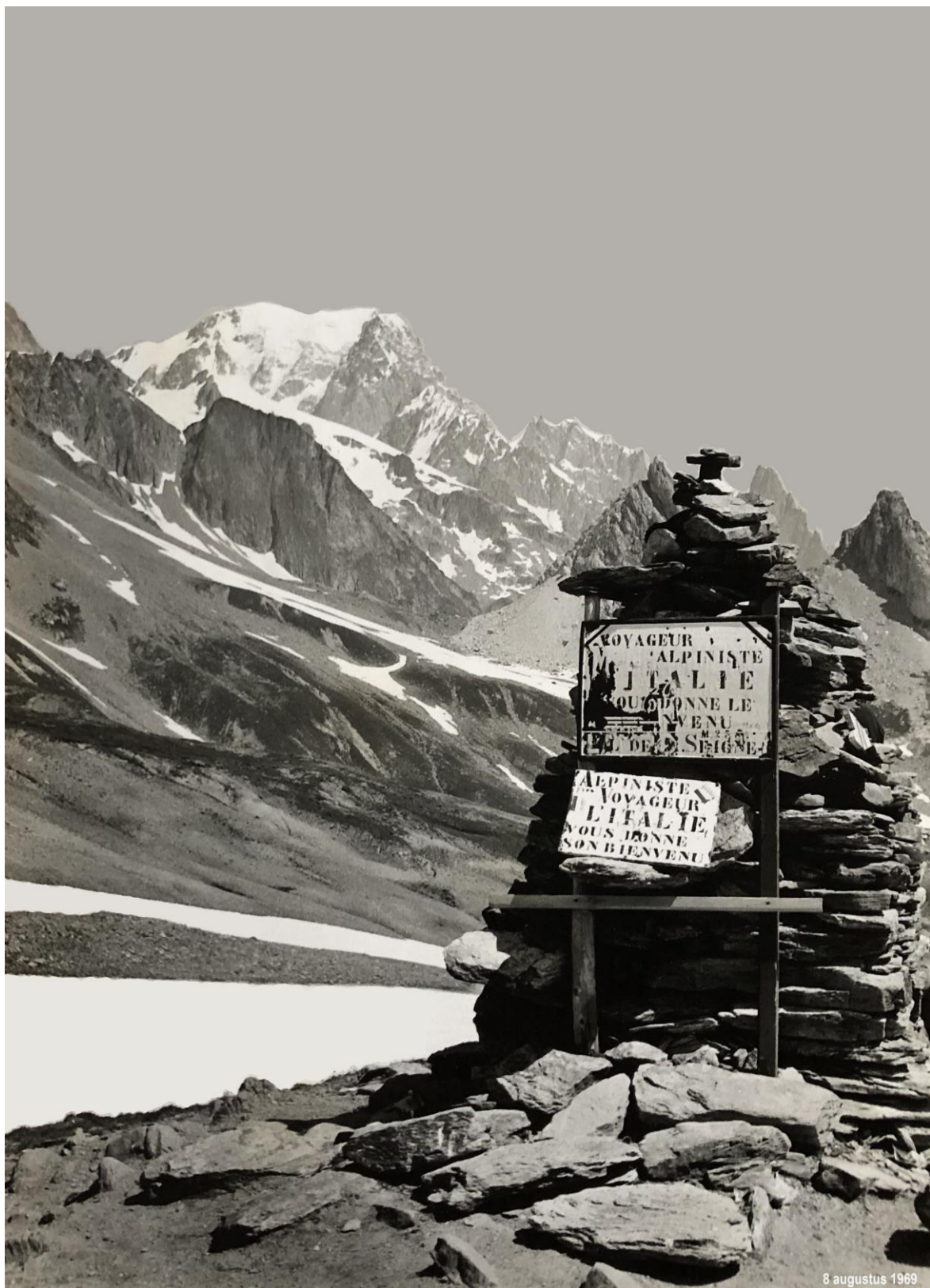
Accommodatie

In Courmayeur op het eindpunt zijn mogelijkheden.

Kamperen is mogelijk onderweg, maar let op waar dit is toegestaan!

Routemaker

Charles Aerssens

Refuge des Mottets – Col de la Seigne – Refuge Elisabetta Soldini – Val Veny – Freiney – Plan Ponquet – Courmayeur

Routebeschrijving

1 Vanaf het Refuge des Mottets aan het einde van de Vallée des Glaciers beginnen we meteen met een steile klim. Het gaat met veel bochten uit het dal omhoog, waarbij we zicht hebben op de gletsjer van de Aiguille des Glaciers, de zuidelijkste top van het Mont Blanc massief. Bij een splitsing houden we de route van de TMB links aan (aangegeven) en volgen het pad dat in noordoostelijke richting langs een tamelijk vlak stuk naar de Col de la Seigne gaat. Als na de oversteek van de Ruisseau de Roget de bergpas bereikt is, staan we op de grens van Frankrijk en Italië met een schitterend uitzicht op het Val Veny en de omringende bergen.

De Col de La Seigne was ooit een omstreden grensovergang tussen Frankrijk en Italië, maar nu kan men hier oversteken zonder iets van een landsgrens te merken. Alleen de routemarkering van de TMB is anders. Aan de Italiaanse zijde van de bergpas domineert het uitzicht op Val Veny. Dit traject van de TMB door Val Veny behoort tot de mooiste vanwege de wisselende uitzichten op de zuidkant van het Mont Blanc massief.

2 Net over de Col de la Seigne passeren we een voormalige accommodatie voor de grenstroepen: La Casermetta. Langs de Pyramides Calcaires volgen we de bedding van de Dora de Vény en verderop bereiken we Rifugio Elisabetta Soldini Montanaro, vernoemd naar de bergwandelaarster Elisabetta Soldini Montanaro, die bij een ongeluk in de bergen om het leven kwam. We wandelen over het brede pad in de richting van het Lago Combal.

3 De machtige stuwwal van de Glacier de Miage belemmert de afvoer van het water van de Dora de Veny uit het achterste deel van Val Veny. Dit zorgt voor een omvangrijk, deels drassig en soortenrijk moeras met kleine waterpartijen. Hier steek je de Arp Vieille brug naar links waar de route via een variant van de TMB naar Cantine de la Visaille gaat. Langs Chalets Freiney en Peuterey aan de voet van de Aiguille de Peuterey komen we in Purtud. Op het allerlaatste traject komen we aan het Sanctuaire Notre Dame de la Guérison, tegenover de Brenva-gletsjer. Verderop krijgen we zicht op het autoverkeer uit en naar de Mont Blanc tunnel. Bij de brug over de Dora Baltea, wandelen we linksaf naar Courmayeur.

Col de la Seigne

Deze bergpas, die sinds de oudheid de toegangspoort is tot de Valle d'Aosta, vormt de grens tussen Frankrijk en Italië. In het verleden zorgt de grensovergang met grensbewaking voor internationale spanningen en wordt deze buitenpost bewaakt door militaire eenheden, die in de jaren 30 in deze sector van het Mont Blanc massief op grote hoogte manoeuvres houden. Zo is de huidige La Casermetta een voormalige onderkomen voor de Italiaanse grenstroepen. Het donkerste moment is tijdens de Tweede Wereldoorlog, als de Col de La Seigne het toneel is van een van de aanvallen het Italiaanse leger op Frankrijk, dat

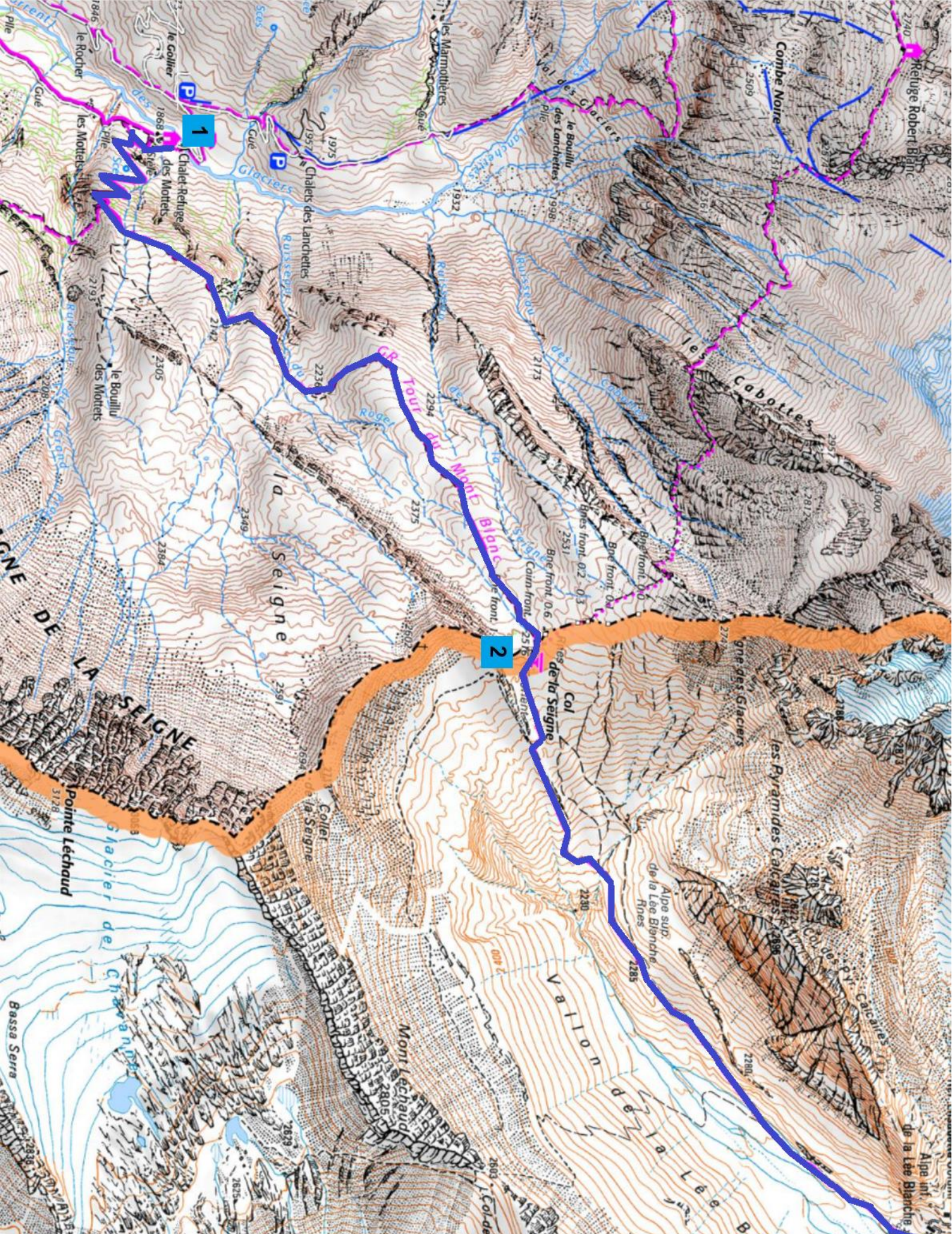
dan verslagen is door Nazi-Duitsland. Restanten van vestingwerken en schietposities zijn vandaag de dag nog steeds herkenbaar in dit landschap. Nu kun je deze toen omstreden grensovergang tussen Frankrijk en Italië moeiteloos oversteken zonder er iets van te merken! Vanaf 1863 heeft de Col de La Seigne een prominente plek in de Tour du Mont Blanc als een van de mooiste uitzichtpunten van de hele route.

Notre Dame de Guérison

Dit kerkje staat de voet van de Mont Chétif aan de weg naar Val Veny, die leidt naar de Col de la Seigne. Het wordt al in een schenkingsdocument uit 1537 genoemd en rond 1690 wordt er een Mariabeeld in een beschermende nis geplaatst, maar een juridisch geschil tussen de priester, het diocesane bestuur en een familie Courmayeur mondt uit in de vernietiging van het heiligdom. Het heiligdom wordt in 1781 herbouwd en in 1792 ingewijd. Maar door de groeiende morene van de Brenva gletsjer stort de kapel in! In 1821 wordt besloten de kapel opnieuw te herbouwen en uit te breiden, maar dit gebeurt slecht. Zo ontstaat in 1867 het huidige gebouw, in Neo-Klassieke stijl met een Latijnse kruisplattegrond. De bogen en muren van het heiligdom zijn bedekt met een cyclus van fresco's en drie olieverfschilderijen op doek van de schilder Giuseppe Stornone (1816-1890), die gespecialiseerd was in religieuze schilderijen van grote afmetingen in Italiaanse Barokstijl. In de 20ste eeuw wordt een galerij met dankvotiefen toegevoegd. Veel van deze dankvotiefen zijn van alpinisten die aan gevaar zijn ontsnapt tijdens het beklimmen van de Mont Blanc of het oversteken van de vele bergpassen. Er is een zilveren miniatuurmodel van het schip Stella Polare, een voormalige Noorse walvisvaarder die in 1899 de Italiaanse poolreiziger Umberto Cagni (1863 – 1932) en zijn bemanning meenam op een mislukte missie om de Noordpool te bereiken. De overlevenden brachten het model op 23 juni 1901 als geschenk, als dank voor de gebeden van het heiligdom tijdens de reis. Paus Johannes Paulus II en Paus Benedictus XVI bezochten vele malen het heiligdom Notre Dame de Guérison tijdens hun zomervakanties in de Valle d'Aosta.

1

2

Mont Blanc

Col de la Seigne

Combe Noire

Col de la Seigne

Refuge Robert Blanc

Chalet-Retuge des Mottets

Col de la Seigne

les Pyramides Calcaires

Mont Léchaud

Alpe sup. de la Lee Blanche

Pointe Léchaud

Alpe inf. de la Lee Blanche

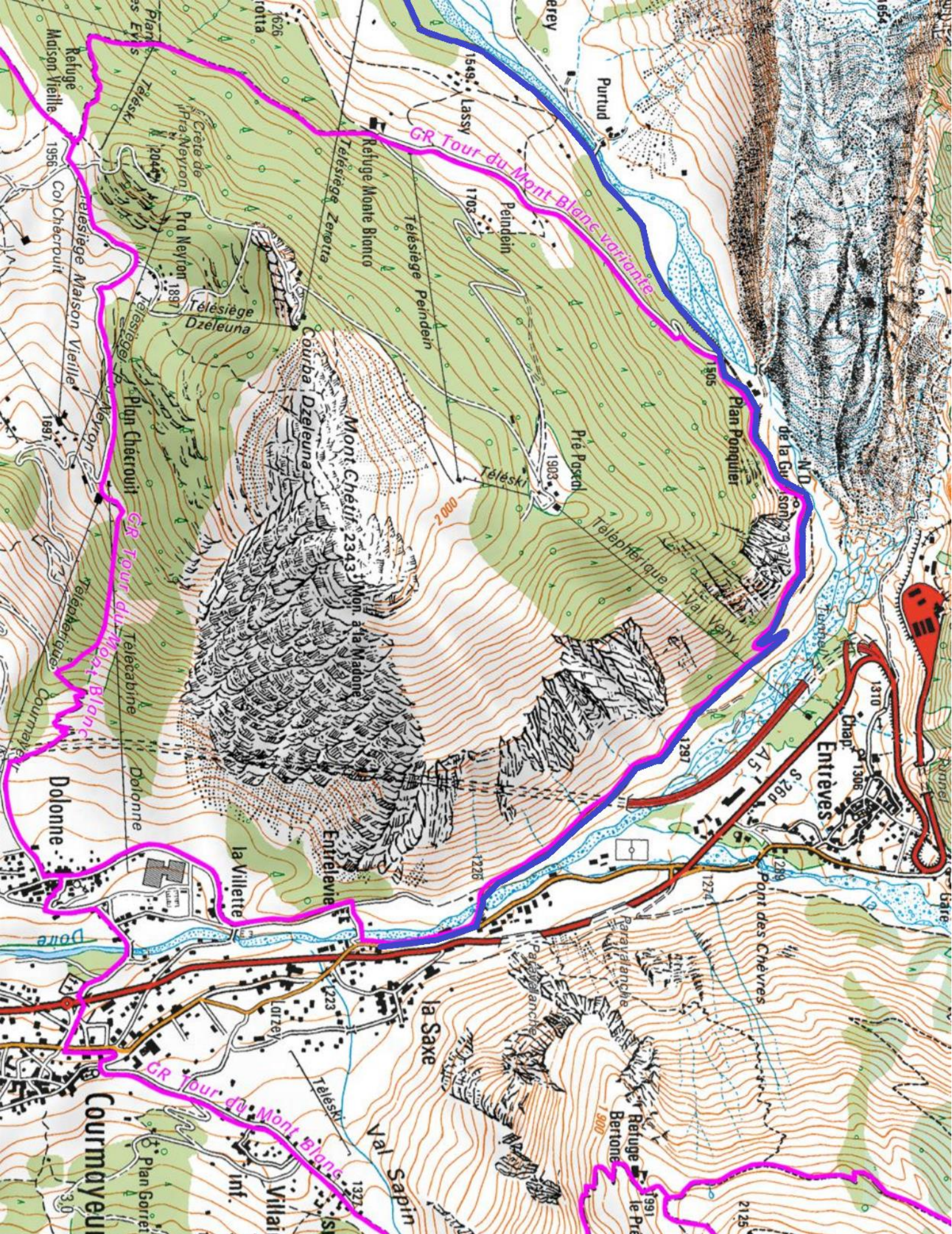

3

GR Tour du Mont-Blanc variante

GR Tour du Mont-Blanc

Mont Chéjul 2343

Mont à la Madone

Pré Poscol 1903

Téléski 1703

2000

1310

1306

1297

1274

1226

1626

1549

1703

1903

1956

1897

1897

1897

1897

1897

1897

Dolonne

la Vilette

Entrelevie

la Saxe

la Saxe

la Saxe

la Saxe

la Saxe

la Saxe

la Saxe

la Saxe

Courmayeur

la Saxe

la Saxe

la Saxe

la Saxe

la Saxe

la Saxe

la Saxe

la Saxe

la Saxe

la Saxe

1330

1327

1323

1223

1223

1223

1223

1223

1223

1223

1223

1223

1330

1327

1323

1223

1223

1223

1223

1223

1223

1223

1223

1223

1330

1327

1323

1223

1223

1223

1223

1223

1223

1223

1223

1223

Traject 5 – Tour du Mont Blanc – 27,5 KM

Lengte

De totale afstand van deze dagwandeling is 27,5 KM.

Startpunt

In het centrum van Courmayeur aan de Strada Del Villair 2 is het startpunt van dit traject van de Tour du Mont Blanc. Het eindpunt is het Zwitserse La Fouly.

Horeca - Pauzeplek

Horeca onderweg in de berghutten en op het eindpunt in La Fouly

Accommodatie

La Fouly is het eindpunt van dit traject van de Tour du Mont Blanc.

Kamperen is mogelijk onderweg, maar let op waar dit is toegestaan!

Routemaker

Charles Aerssens

Courmayeur - Refugio Bertone - La Vachey - Arnuva - Pré de Bard - Col Ferret - La Peula - Ferret - La Fouly

Routebeschrijving

1 Dit traject van de TMB is met 27 km een lange en uitdagende route. In het centrum van Courmayeur vertrekken we vanaf de Église Saint Pantaléon. We volgen de Rue Val Sapin, die steil klimt en overgaat in een onverhard bewegwijzerd pad. De lange klim brengt ons naar de Rifugio Bertone (1991 m). Van hier houden we op de splitsing links aan en wandelen in noordoostelijke richting langs de bergkam van de Monte de la Saxe (2348 m). We hebben aan de overzijde van Val Ferret met het riviertje Dora di Ferret een panoramisch uitzicht op de bergtoppen van

de Grandes Jorasses, Dent du Géant en de Peuterey van de Mont Blanc massief. Het pad volgend komen we aan de kleine boerennederzetting Armina Dosot. Langs de Rifugio Bonatti aan de rechterzijde dalen we verder af in de richting van het dorp Lavachey (1642 m).

2 Hier gaat onze route rechtsaf over de weg langs de Dora di Ferret in de richting van Arnuva. Als we enkele beekjes zijn overgestoken, komen we op Alp Arnuva aan bij de berghut Chalet Val Ferret, die ook met de auto bereikbaar is. Vanaf hier

klimt het pad van de TMB langzaam naar het einde van Val Ferret, waarbij we een paar beekjes oversteken. Na een korte klim komen we bij Rifugio Elena. Bovenlangs de Rifugio Elena kom je in het weidegebied Pré de Bard, vanwaar je zicht hebt op de Glacier de Pré de Bard en de Aiguille de Triolet. Voorbij de ruïnes klimt het pad 500 hoogtemeters omhoog richting de Grand Col Ferret (2.537 m). Deze bergpas is de klassieke pasovergang vormt de landsgrens tussen het Italiaanse Val Ferret en het Zwitserse Val Ferret.

3 Ook hier op de pashoogte heb je een wijds panorama met zicht op de Aiguille de Triolet en de Mont Dolent en hun gletsjers. Eenmaal de grens over gaat in Zwitserland de TMB kilometers bergafwaarts. We dalen af naar de berghut Alpage La Peule en door de Vallée de la Peule komen we met enkele haarspeltbochten in het beekdal van de Drance de Ferret. We volgen dit riviertje door het gehucht Ferret en we bereiken dan verderop het einddoel van deze pittige dagetappe: dorpje La Fouly.

Omgevingsinformatie

Courmayeur

1850 de Societa delle Guide Courmayeur Mont Blanc als eerste in Italië opgericht en wordt daarmee de hoofdstad van het bergbeklimmen in Italië. De gidsen van Courmayeur zijn beroemd in de Valle d'Aosta. In de 20e eeuw ontwikkelt het stadje zich als wintersportgebied met kabelbanen en een groot aantal skiliften. De bereikbaarheid en toegankelijkheid van Courmayeur verbetert als in 1965 de Mont Blanc tunnel wordt geopend. Nu is Courmayeur vandaag de dag door het aanbod aan bergsport activiteiten in de zomer en door de wintersportmogelijkheden een bloeiend stadje.

Het stadje Courmayeur wordt al bewoond sinds de Romeinse tijd en is in de 18e eeuw een kuuroord vanwege de zwavelhoudende bronnen, waar de koningen van Italië regelmatig verblijven. Maar Courmayeur dankt zijn internationale faam, als het zich definitief "op de kaart" zet, wanneer in 1760 de Zwitserse natuurkundige Horace Bénédict de Saussure een beloning uitlooft voor degene die de top van de beroemde Mont Blanc als eerste zal beklimmen. Dit gebeurt na een aantal te vergeefse pogingen in 1786 door Jacques Balmat en dokter Michel Gabriel Paccard vanuit Chamonix. Vanaf dat moment komt alpinisme in de mode en wordt in Courmayeur in

Courmayeur - Église Saint Pantaléon en Saint Valentin

Deze kerk staat in het centrum op de Piazza Abbé Henry. Al in 1227 wordt op deze locatie melding gemaakt van een gebedshuis, dat gedeeltelijk is verwoest en vervangen is door de huidige kerk. De klokkentoren behoort tot de oorspronkelijke bouw en dateert uit de 11de en 12de eeuw. De achthoekige torenspits is later aangepast. Het huidige kerkgebouw is het werk van metselaars uit het Zwitserse Wallis en ingewijd op 13 juli door Pierre-François de Sales, bisschop van Aosta. De asymmetrische gevel wordt bekroond door een roosvenster met een trap en een baldakijn. De rechthoekige plattegrond heeft de vorm van een basiliek met drie beuken, bedekt met kruisgewelven en ondersteund door zes vierkante pilasters. Het koor is ondiep en heeft een rechtlijnige apsis. Interessant is het hoofdaltaar uit de 18de eeuw in zwart marmer. Aan weerszijden ervan bevinden zich een altaar gewijd aan O.L.V van de Rozenkrans en een altaar gewijd aan St. Jozef en St. Antonius. De zijbeuken worden afgesloten door twee altaren (19e eeuw) gewijd aan de H. Rita en het H. Hart. Het schilderij van St. Sebastiaan herinnert aan het gevaar dat tijdens de pest van 1630 werd afgewend, samen met een dankvotief van de bevolking uit 1704, omdat ze geen ernstige schade hebben geleden na de Franse invasies van 1691 en 1704. De kruisweg dateert uit de 19de eeuw, terwijl de doopvont in 1949 is gemaakt. Een inscriptie in de kapel links van het koor herinnert aan het verblijf in Courmayeur van Prins Umberto van Savoye en Prinses Marie-José in 1930 ter gelegenheid van hun huwelijksreis. Op het plein heeft de kerk een dubbele wenteltrap met een preekstoel. In een nis gemaakt met ijsbijlen zien we het standbeeld van Joseph-Marie Henry, priester, bergbeklimmer en historicus.

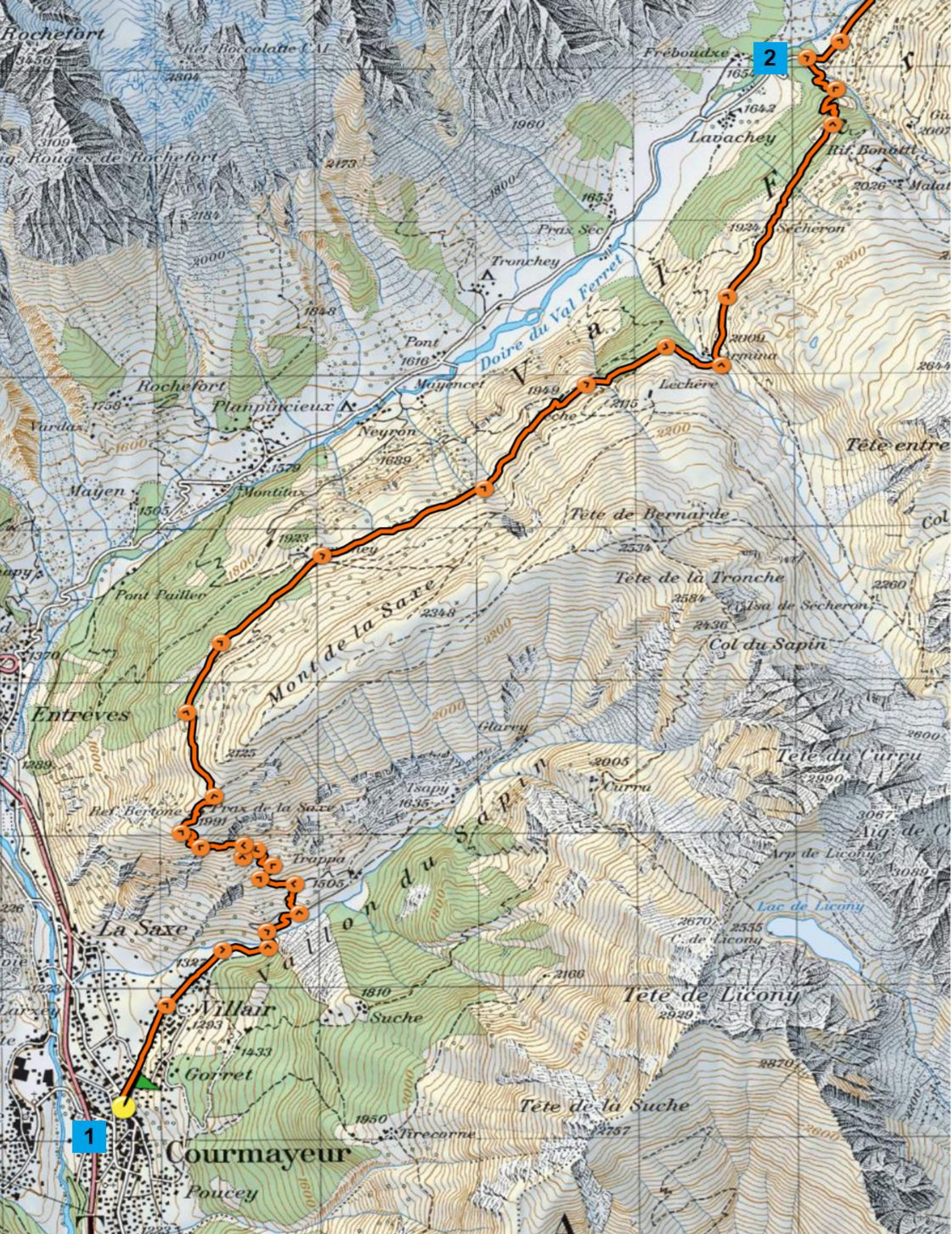

Grand Col Ferret (2537m)

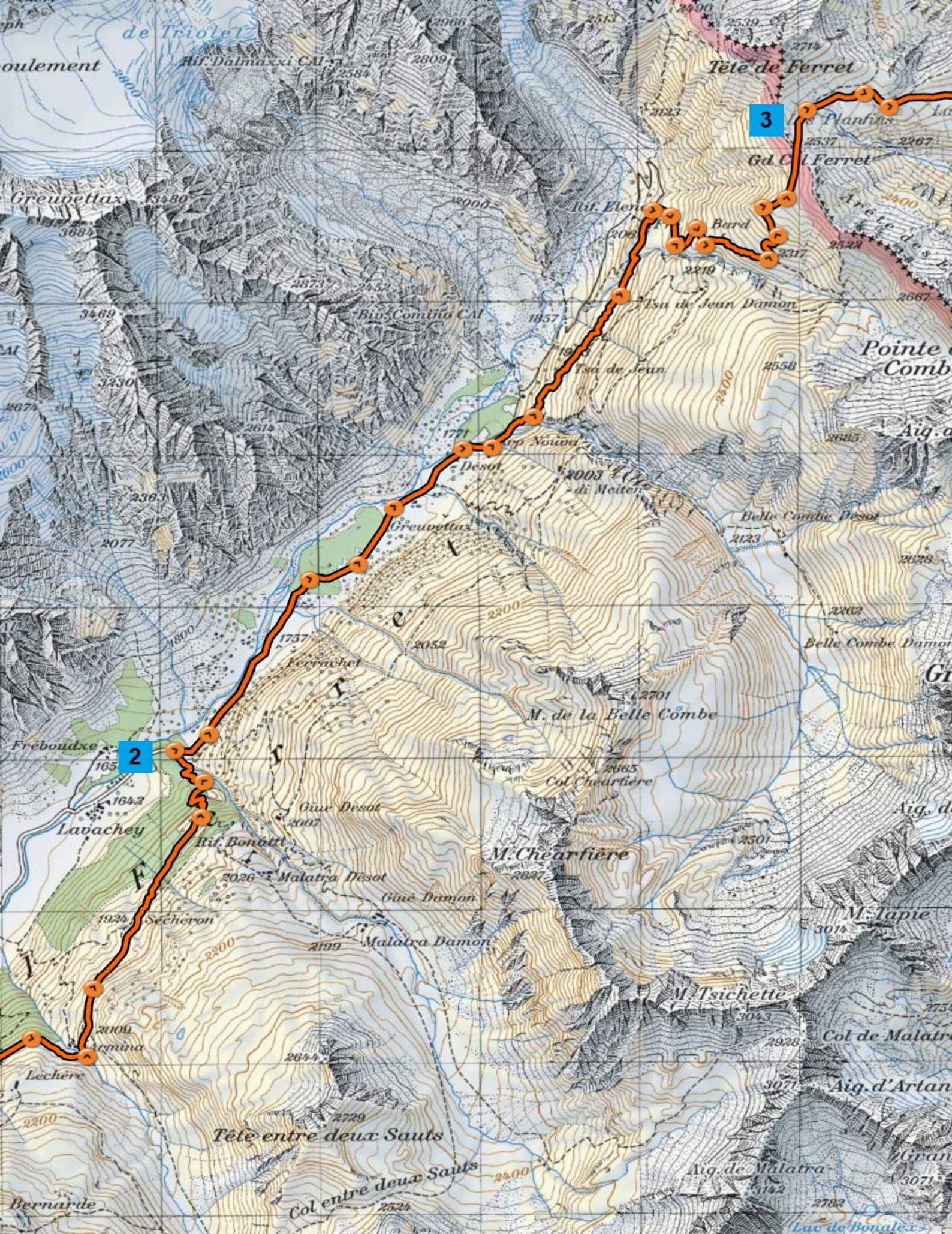
De overgang van Italië naar Zwitserland over de Grand Col Ferret is een oude verbinding tussen het Italiaanse Val Ferret en het Zwitserse Val Ferret. De pashoogte bevindt zich aan de voet van de Mont Dolent (3823m), het drielandpunt tussen Frankrijk, Zwitserland en Italië. De berg wordt op 9 juli 1864 voor het eerst beklommen door de Engelse bergbeklimmer Eduard Whymper (1840-1911), die een jaar later ook als eerste de Matterhorn beklimt. In 1954 wordt op de top van de Mont Dolent een Mariabeeld opgericht door de jeugd van Wallis. De Grand Col Ferret vormt met het Val Ferret de grens tussen het Mont Blanc massief en de Penninische Alpen. Voor wandelaars ligt deze Grand Col Ferret al lang aan een populaire wandelroute als de Tour du Mont Blanc. De overgang van de zonnige Italiaanse kant met zijn mooie uitzichten, naar het koudere traject boven het Zwitserse Ferret, is eerst enigszins teleurstellend. Daarna wordt het boeiender, met name in het Zwitserse Val Ferret met zijn dorpen en gehuchten. Aan de over zijde van de Grand Col Ferret gaat het pad comfortabel naar beneden langs een bergrug en vervolgens met bochten steiler omlaag via La Peula naar de weg naar het gehucht Ferret en verderop gelegen La Fouly.

de Triolet

Rif. Dalmaxxi CAI

Tête de Ferret

Greubettax

Bios Comins CAI

Gd Col Ferret

Pointe de Combe

Fréboudxe

2

Lavachey

Giue Desot

M. de la Belle Combe

M. Chearfière

Lechère

Tête entre deux Sauts

M. Tapie

Bernarde

Col entre deux Sauts

M. Tschette

Col de Malatra

Aig. de Malatra

Lac de Bonalex

3

Traject 6 – Tour du Mont Blanc – 23,5 KM

Lengte

De totale afstand van deze dagwandeling is 23,5 KM.

Startpunt

La Fouly is startpunt van dit traject van de Tour du Mont Blanc. Eindpunt Alpage de Bovine

Horeca - Pauzeplek

Voldoende horeca in La Fouly en onderweg op de in gîtes en in Champex.

Accommodatie

Aan de route van de Tour du Mont Blanc zijn gîtes en refuges beschikbaar om te overnachten. Kamperen is ook mogelijk, maar let op waar dit is toegestaan!

Routemaker

Charles Aerssens

**La Fouly - Praz de Fort - Issert - Champex - Champex d'en Haut -
Champex d'en Bas - Bovine**

Routebeschrijving

1 Vanuit La Fouly vertrekken we opnieuw door het Zwitserse Val Ferret voor een lange dagwandeling van de TMB. Het stuk tus-

sen La Fouly en Champex heeft een heel ander karakter dan de andere etappes en er ligt een stevige klim naar Champex te wachten. In La Fouly begint de route langs de Route de Ferret tot we naar linksaf om een dam in de Drance de Ferret worden geleid. Rechtsaf langs de Drance de Ferret loop door het dal langs weilanden en door bossen, we negeren de afslag richting L'Amône en op dezelfde linkeroever (stroomafwaarts) blijven. Na 2 km wordt een brug bereikt. De route blijft echter steeds aan de linkerkant van de Drance de Ferret helemaal tot aan Praz de Fort door het Fôret des Planereuses en over de Reuse de Saleinaz. De route is duidelijk gemarkeerd met wegwijzers en met de groene TMB-sticker.

2 In het gehucht Praz de Fort kruist de TMB de Drance de Ferre en gaat verder aan de andere kant. De route gaat door Les Arlaches en kruist de Drance de Ferret verderop opnieuw bij Issert. Kort na het verlaten van het gehucht gaan we op de splitsing naar links en wandelen in een scherpe bocht het goed gemarkeerde pad op dat naar het noorden. We steken de Torrent du Darbellay over en gaat verder tussen de bomen. Het pad blijft klimmen en wordt aangeduid als 'paddenstoelenweg', die versierd is met kleine sprookjeshuisjes, eekhoorns en paddenstoelen. We bereiken de bebouwing van Champex en komen aan het Lac de Champex.

Val d'Arpette. Hier rechtdoor naar Champex d'en Haut en naar beneden naar Champex d'en Bas over een weggetje dat grotendeels langs het beekdal van de Durnand d'Arpette verloopt. Onderaan Champex d'en Bas ligt een brug over deze beek en we steken naar links de Durnand d'Arpette over. Dan volgen we het pad, dat bij een splitsing rechtsaf gaat in noordwestelijke richting. De route gaat over Plan de l'Au steeds lichtjes stijgend met een grote bocht naar links tot aan het punt waar we de Durnand de la Jure oversteken. Naar rechts en verderop met grote lussen omhoog bereiken we het hoogste punt van de route, Alpage de Bovine, het eindpunt van deze dagetappe.

3 In Champex wandelen we tegen de klok in rond het meer en volgen de markering langs de bebouwing eerst voorbij de insteek van de variant van de TMB het

Omgevingsinformatie

Het Zwitserse Val Ferret

Vanaf de Zwitserse grens op de Col Ferret komen we in Wallis en laat de TMB het ruige Italiaanse bergmassief achter zich. We wandelen door een ander landschap, dat de imponerende wanden van de Mont Blanc mist. Hier stroomt het riviertje de Drance de Ferret door een bebost dal naar Orsières. In het dal liggen La Fouly, Prayon, Praz de Fort, Les Arlaches en Issert. Het zijn, met uitzondering van La Fouly als wintersportdorp, idyllische gehuchten, waar de bevolking leeft van kleinschalige veeteelt en toerisme, veel huizen zijn er tweede huizen. Ze wekken de indruk dat de tijd heeft stilgestaan. Na La Fouly gaat de TMB naar Praz de Fort, een klein gehucht direct aan de route gelegen na de Reuse de Saleina. We wandelen langs de vaak versierde typische houten huizen. Zo ook in Les Arlaches, waar de oude houten gebouwen in het gehucht zijn gepropt met kriskras door elkaar lopende daken en smalle deuropeningen. Het riviertje de Drance de Ferret is steeds in de buurt met soms even zicht op de bergtoppen. Voor opletende wandelaars is er nog een grot na Issert.

Champex

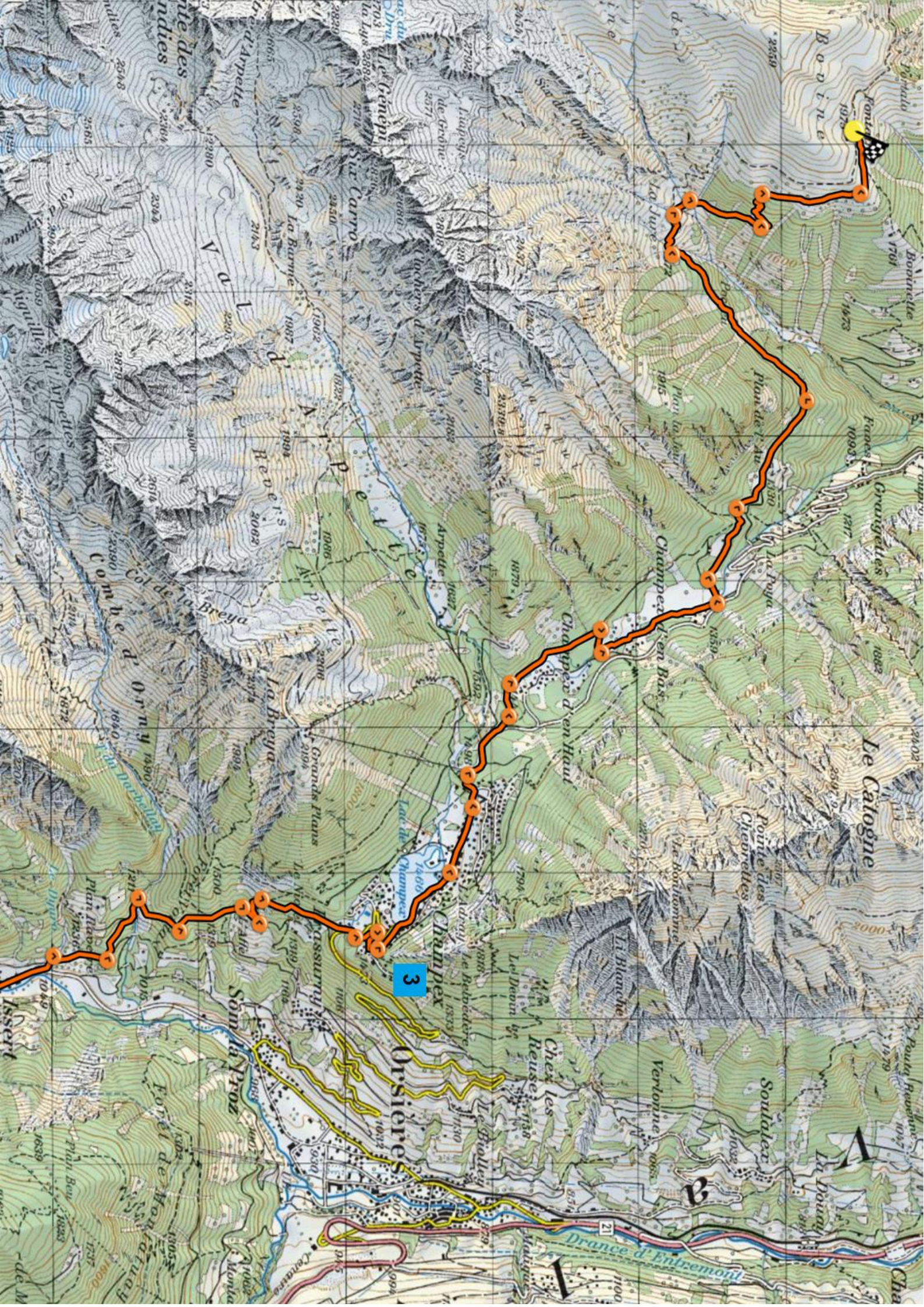
Het schilderachtige dorp Champex ligt op 1470 meter hoogte aan de oever van Lac de Champex aan de voet van het Mont Blanc-massief op een ongerepte hoogvlakte tussen de bergen Le Catogne en La Brea. Natuurliehebbers noemen dit gebied 'Klein Canada'. Het is een belangrijkste etappeplaats aan de TMB en heeft daardoor een lange toeristische traditie. Ook als wintersportplaats heeft Champex veel mogelijkheden voor alpine skiën en biedt het een schitterend decor met loipen voor Langlauf. Champex heeft een botanische tuin met veelsoortige alpenflora. Maar het meest opvallende is het van buitenaf volledig onzichtbaar artilleriefort van het Zwitserse leger met meer dan 600 meter aan galerijen gegraven in de berg, dat plaats biedt aan 300 man. Het is gebouwd tussen 1940 en 1943, gemoderniseerd en aangepast aan een mogelijk nucleair conflict tijdens de Koude Oorlog, en tot 1998 gebruikt door het Zwitserse leger. Naast de verdedigingsposten zijn er een ziekenboeg, slaapverblijven en een keuken. Nu te bezoeken.

Traject 7 – Tour du Mont Blanc – 17,5 KM

Lengte

De totale afstand van deze dagwandeling is 17,5 KM.

Startpunt

Alpage de Bovine is het startpunt van dit traject van de Tour du Mont Blanc. Het eindpunt is Gîte d'Étape Auberge La Boerne In Tré Le Champ.

Horeca - Pauzeplek

Horeca onderweg op de Col de la Forclaz, in Trient en Le tour.

Accommodatie

Gîte d'Étape Auberge La Boerne op het eindpunt in Tré Le Champ.

Kamperen is mogelijk onderweg, maar let op waar dit is toegestaan!

Routemaker

Charles Aerssens

Alpage de Bovine - Col de la Forclaz - Trient - Les Herbergères - Col de Balme - Le Tour - Montroc le Planet - Tré Le Champ

Routebeschrijving

1 Vanaf Alpage de Bovine (1987 m) start dit traject van de TMB naar de Col de la Forclaz en we genieten onderweg van een prachtig uitzicht op Martigny en het verderop gelegen dal van de Rhône. De route is eerst vlak, dan glooiend en klimt door het open weidegebied naar de Col de Porte a L'ô (2049 m). Dan dalen we door het lariksbos af en opent zich het landschap bij het Chalet de la Giète (1884 m). De goed gemarkeerde route daalt af over de kleine beek in de vallei Combe des Faces. Als we uit het bos Les Dérottes komen, staan we meteen op het asfalt van de Col de la Forclaz (1526 m) bij Hotel Col de la Forclaz. Onze route gaat hier in de bocht meteen naar links en volgt een kort steil traject bergafwaarts langs het beekdal van de Bisse Trient-Combe. Na het oversteken van de loopbrug over de doorgaande weg, gaat de route op de kruising in het gebied Mayen (1405 m) op de kruis-

ing rechtsaf en met een bocht naar links komen we opnieuw aan de Route de la Forclaz. Hier steken we over en komen meteen in Trient. Dit kleine dorp ligt aan het riviertje Le Trient nog net in Zwitserland, dicht tegen de grens met Frankrijk ten oosten van de Mont Blanc aan de Tour du Mont Blanc.

2 In Trient wandelen we in zuidelijke richting voorbij Refuge Le Peuty. Hier geeft een wegwijzer recht door de route aan over de Pré de la Rue naar Les Herbagères en Col de Balme. We steken de Nant Noir over, een stroompje dat omlaag komt van de Col de Balme. Op de rechteroever gaat een pad met veel bochten omhoog richting Les Herbagères en de Col de Balme. In de klim passeren we de gedenkplaat voor Charles Eugene Ramuz, die in 1902 omgekomen is op Glacier des Grandes. Zo bereiken we Les Herbagères. Op deze bergweide staat een onderkomen en twee stallen, die gewelfd zijn en volledig gemaakt van steen om te beschermen tegen lawines. Nog even en we bereiken Col de Balme (2203 m) en de Refuge Col De Balme (2191 m) met de grens tussen Zwitserland en Frankrijk.

3 Vanaf Col de Balme hebben we een schitterend uitzicht op de vallei van Chamonix met de Mont Blanc en het Mont Blanc massief. We dalen nu af in het dal met het brongebied van de Arve naar de alpweiden en na de oversteek van de Torrent de Charamillon bereiken we de Gîte Ecuries de Charamillon, een voormalige bergweideboerderij. Onder de skilift door bereiken we Le Tour bij de Telecabine Le Tour Col de Balme. We zijn meteen in de bewoonde wereld! Het laatste traject gaat via de Route du Tour naar het eindpunt de Gîte d'Étappe Auberge La Boerne in Tré Le Champ

Omgevingsinformatie

Col de la Forclaz

Deze bergpas tussen het Zwitserse Martigny en het Franse Chamonix-Mont-Blanc is een belangrijke verkeersverbinding. Vanuit Martigny in het Rhônedal loopt de weg naar de Col de la Forclaz vrijwel meteen steil omhoog. Het stijgingspercentage is gemiddeld 6,6%, aan de Zwitserse zijde nergens hoger dan 9%. Na 13 kilometer wordt de pashoogte bereikt. De Col de la Forclaz ligt aan de voet van de Mont d'Arpille, met uitzicht heeft op de Mont Gele en het massief van de Grand Combin. De weg daalt daarna met een grote bocht naar het dorp Trient, om vervolgens verder te lopen tot Le Châtelard-Frontière. Bij dit grensplaatsje gaat de weg naar de Col des Montets en naar Finhaut en de Col de la Gueulaz bij de stuwmeren van Emosson.

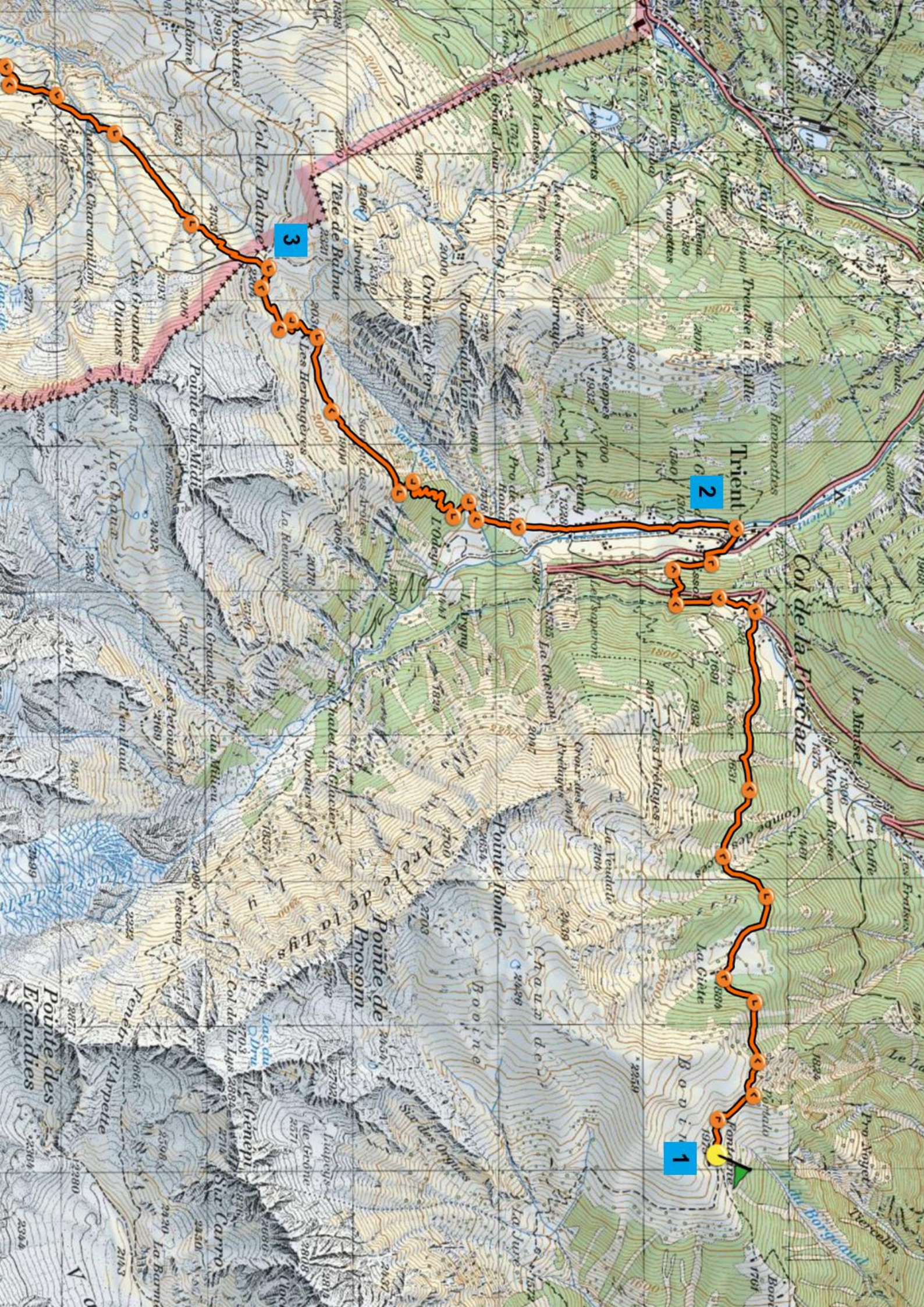
Trient

Dit Zwitserse dorp Trient, vernoemd naar het riviertje Le Trient, ligt tamelijk geïsoleerd aan de voet van de Col de la Forclaz en hemelsbreed dicht tegen de grens met Frankrijk ten oosten van het Mont Blanc massief. Maar om Chamonix te bereiken is de afstand via de TMB korter dan over de weg! Het dal van Trient is een indruk-

wekkend natuurparadijs met wilde kloven, grotten, dinosauriëersporen en een van de mooiste gletsjers van de Alpen: de geweldige Glacier du Trient. In de 19de eeuw werden met explosieven ijsblokken van de gletsjer losgebrosen en met de trein naar de Franse grote steden geëxporteerd.

1

2

3

Trient

Col de la Forclaz

Col de Bahme

Tete de Bahme

Pointe de Prosom

Pointe Ronde

Pointe des Ecandies

Penhe d'Arpette

Col de la Lys

Bovine

Bodite

Combe des

Le Miniset

La Caffre

Chalard

Pietro

Le Molard

Le Mena

Le Tseppe

Le Peuty

Le G

Le Desperon

Le Vaudu

Pro du Stec

Les Prélages

La Giete

Pro de Stec

La Veudule

La Jure

Pro de Stec

La Veudule

La Jure

Pro de Stec

La Veudule

La Jure

Pro de Stec

La Veudule

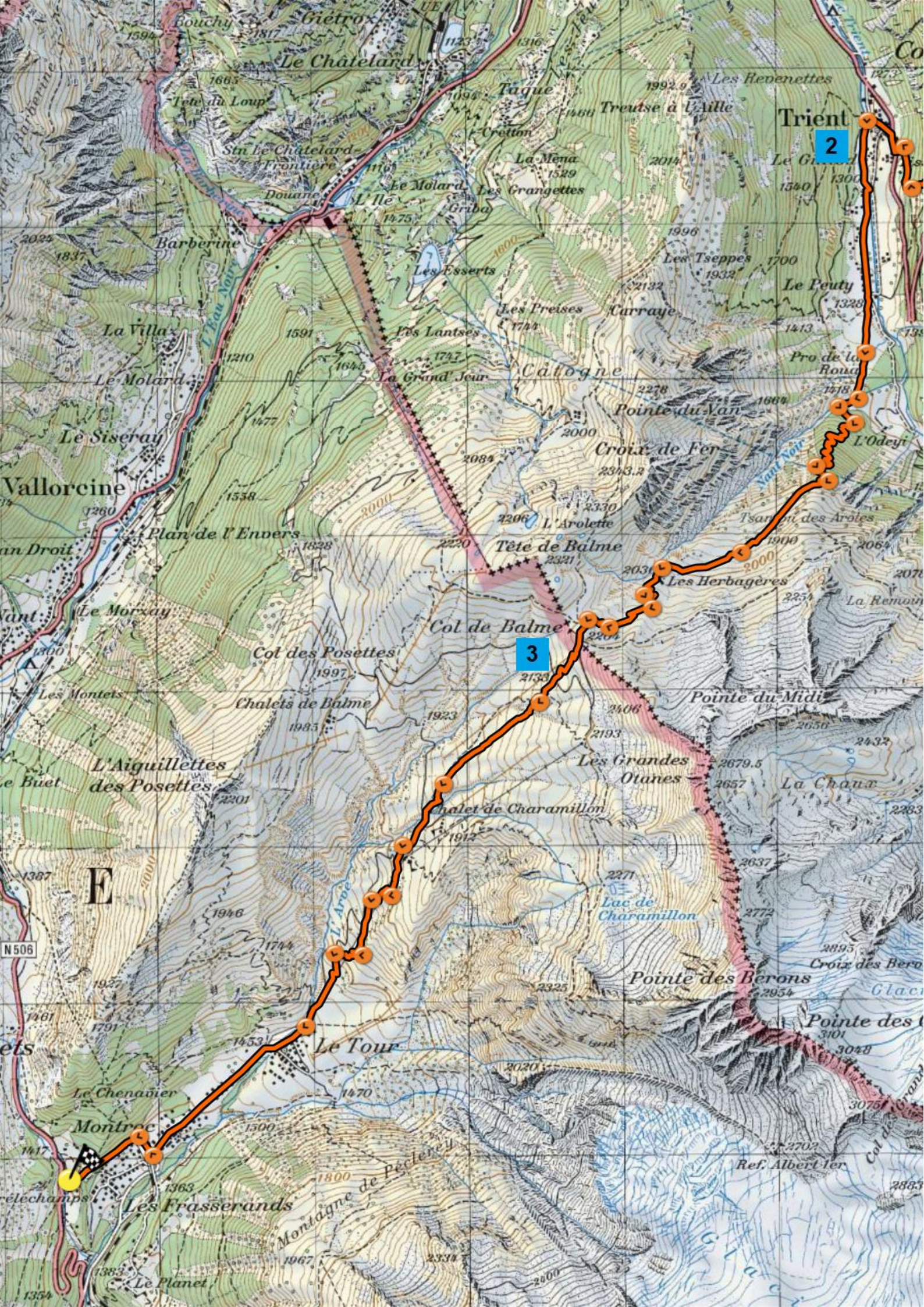
La Jure

Pro de Stec

La Veudule

La Jure

2

3

Traject 8 – Tour du Mont Blanc – 18 KM

Lengte

De totale afstand van de dagwandeling met gebruikmaking van de kabelbaan is 18 KM.

Startpunt

Gîte d'Étape Auberge La Boerne in Tré Le Champ is het startpunt van dit traject van de Tour du Mont Blanc. Het eindpunt is Chamonix.

Horeca - Pauzeplek

Horeca onderweg in de berghutten en op het eindpunt in Chamonix

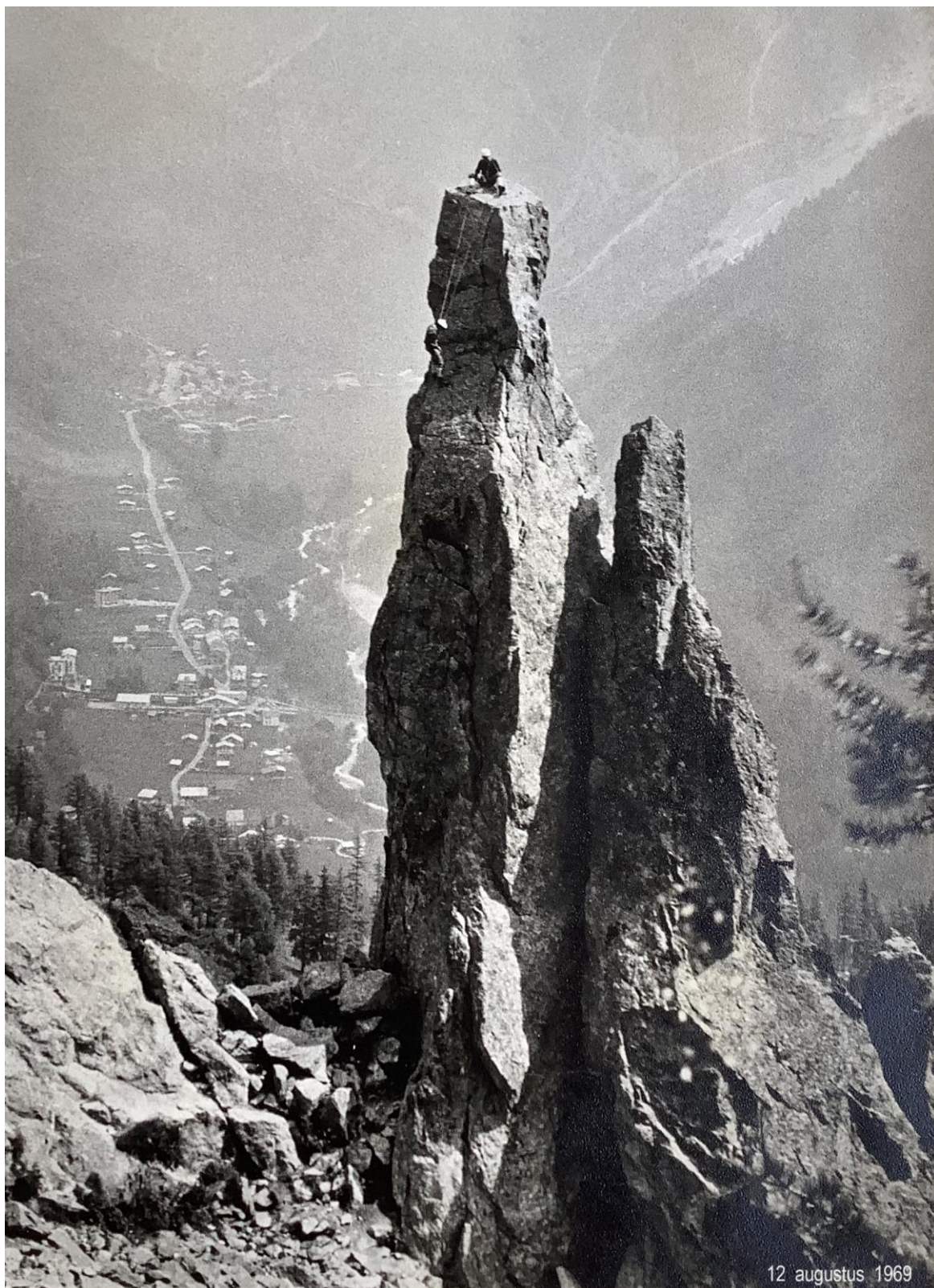
Accommodatie

Onderweg in de berghutten en in Chamonix op het eindpunt zijn mogelijkheden.

Kamperen is mogelijk onderweg, maar let op waar dit is toegestaan!

Routemaker

Charles Aerssens

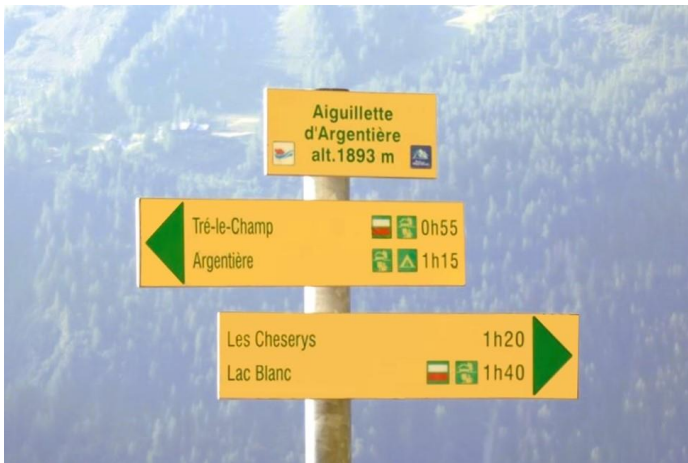

Tré Le Champ - L'Aiguillette d'Argentière - La Flégère -
Planpraz - Le Brevent - Chamonix

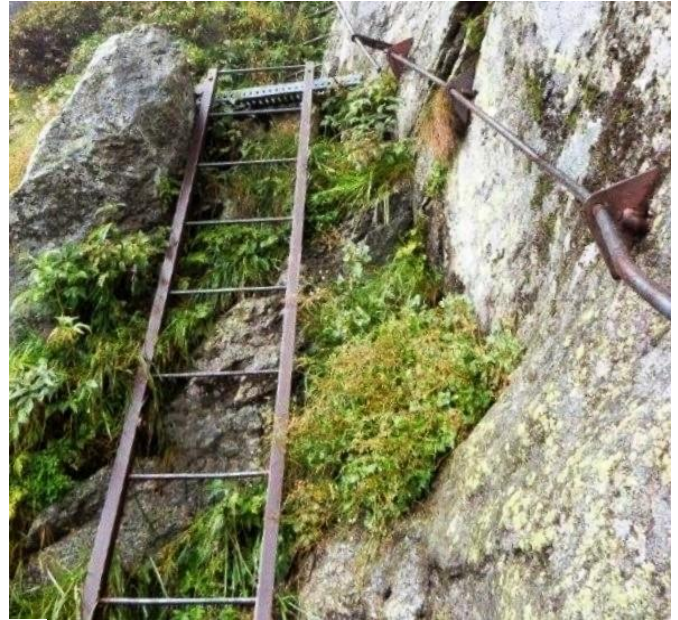
Routebeschrijving

1 In Tré Le Champ (1417 m) start de route vanaf Gîte d'Étappe Auberge La Boerne in noordelijke richting naar de kleine parkeerplaats net buiten het gehucht. Hier gaat de route van de TMB linksaf. Het aanvankelijk licht stijgende pad gaat verder steil bergopwaarts. We komen nu in het Réserve Naturelle des Aiguilles Rouges en bereiken even verderop de steile rotswanden van de Aiguillette d'Argentière (1893 m). Het is een imponerende plek vlak aan de wegrand in de route van de TMB voor klimsporters.

2 Direct na de Aiguillette d'Argentière volgt de TMB vervolgens een zeer steile passage op de route met een reeks stalen ladders, die de beklimming van een rotsachtig massief op het wandelpad mogelijk maken. Hoewel voorzichtigheid geboden is, zijn deze stalen ladders niet moeilijk, maar kunnen soms een obstakel vormen voor mensen die last hebben van hoogtevrees. Daarna gaan we linksaf bij de Tête aux Vents over de Grand Balcon Sud en lopen we voorbij aan Chalet des Chéserys naar La Flégère naar De Refuge de La Flégère, een oude alpenhut waarvan de bouw dateert van vóór het veel modernere kabelbaanstation La Flégère.

3 Vanaf Refuge de La Flégère blijven we de Grand Balcon Sud op de berghelling min of meer dezelfde hoogte volgen richting La Charlanon en Planpraz. Dit gebied staat ook bekend als Lacs Noirs en we volgen de route tot we La Charlanon bereiken. Het golvende traject heeft een spectaculair uitzicht aan de linkerkant op het Mont Blanc massief met zijn grillige bergtoppen en de beroemde met sneeuw bedekte Mont Blanc. Het pad gaat slingert naar rechts om naar het noordwesten te klimmen onder de skiliften. We steken paden en skipistes over om Altitude 2000 op het Plan Praz plateau te bereiken. Onze route gaat naar het noorden en klimt opnieuw, waar een pad steil naar links op Col du Brévent (2386 m) komt.

4 Hier nemen we de route naar het westen om de Brévent (2525 m) te beklimmen. Vanaf de top van de Brévent is het uitzicht op de Mont Blanc, de Aiguilles van Chamonix, van de Aiguille du Midi tot de Aiguille des Grand Charmoz, is buitengewoon indrukwekkend maar mist is hier niet uitgesloten! We besluiten vanaf

de Brévent niet naar Les Houches af te dalen, maar gebruik te maken van de kabelbaan, eerst naar het kabelbaanstation van Plan Praz en vervolgens naar Chamonix! Met een bezoek aan Chamonix willen we onze Tour du Mont Blanc afsluiten.

Omgevingsinformatie

Flégère en Brévent

Vanuit Chamonix liggen de gebieden van Flégère en de Brévent hoog boven het dal van de Arve. De TMB doorkruist dit bergland- schap dat naar het zuiden uitzicht biedt op het Mont Blanc massief aan de andere kant van de vallei. Ook andere goed gemarkeerde wandelpaden, waaronder de klassieke 'Grand Balcon Sud', gaan in de zomer langs prachtige bergmeren, maar ook over de vele skispistes met hun skiliften, die hier het landschapsbeeld van het natuureservaat Aiguilles Rouges bepalen. Kabelbanen brengen je naar de mooie vlakte van Flégère onder de Aiguilles Rouges en vanuit Planpraz naar de top van de Brévent op 2525 meter hoogte.

Chamonix

De vroegste vermelding van Chamonix, destijds geschreven als Chamouny, dateert van 1091, als Graaf Aymon I van Genève de Ab- dij Saint Michel de la Cluse van de Benedictijnen in Piëmont de rech- ten verleent zich te vestigen op de rechteroever van de Arve op het grondgebied van het Hertogdom Savoye, dat later in het Koninkrijk Sardinië wordt opgenomen. Met de Franse Revolutie wordt het dal Frans grondgebied, maar gaat later weer terug bij Piëmont-Sardinië, totdat het Hertogdom Savoye en dus ook Chamonix in 1860 definitief aan Frankrijk wordt toegevoegd. Als in 1741 Engelse ontdekkings- reizigers Windham en Pococke, in de vallei van de 'Chamouny' de gletsjer Mer de Glace bezoeken, publiceren ze hun heldendaden in literaire tijdschriften in Europa. Er ontstaat een rage om meer te we- ten te komen over Chamonix. En als in 1786 Michel-Gabriel Paccard en Jacques Balmat er als eersten in slagen de Mont Blanc te beklim- men, komt het bergtoerisme op gang. Na een ongeval op de Mont Blanc wordt in 1821 'La Compagnie des Guides' opgericht, die tot het einde van de 19e eeuw de belangrijkste economische bron van inkomsten is in Chamonix. Rond 1900 zorgt de spoorlijn dat de hotellerie de belangrijkste bron van inkomsten is door zomer- en wintertoerisme. In 1924 is Chamonix gastheer van de eerste Olympische Winterspelen.

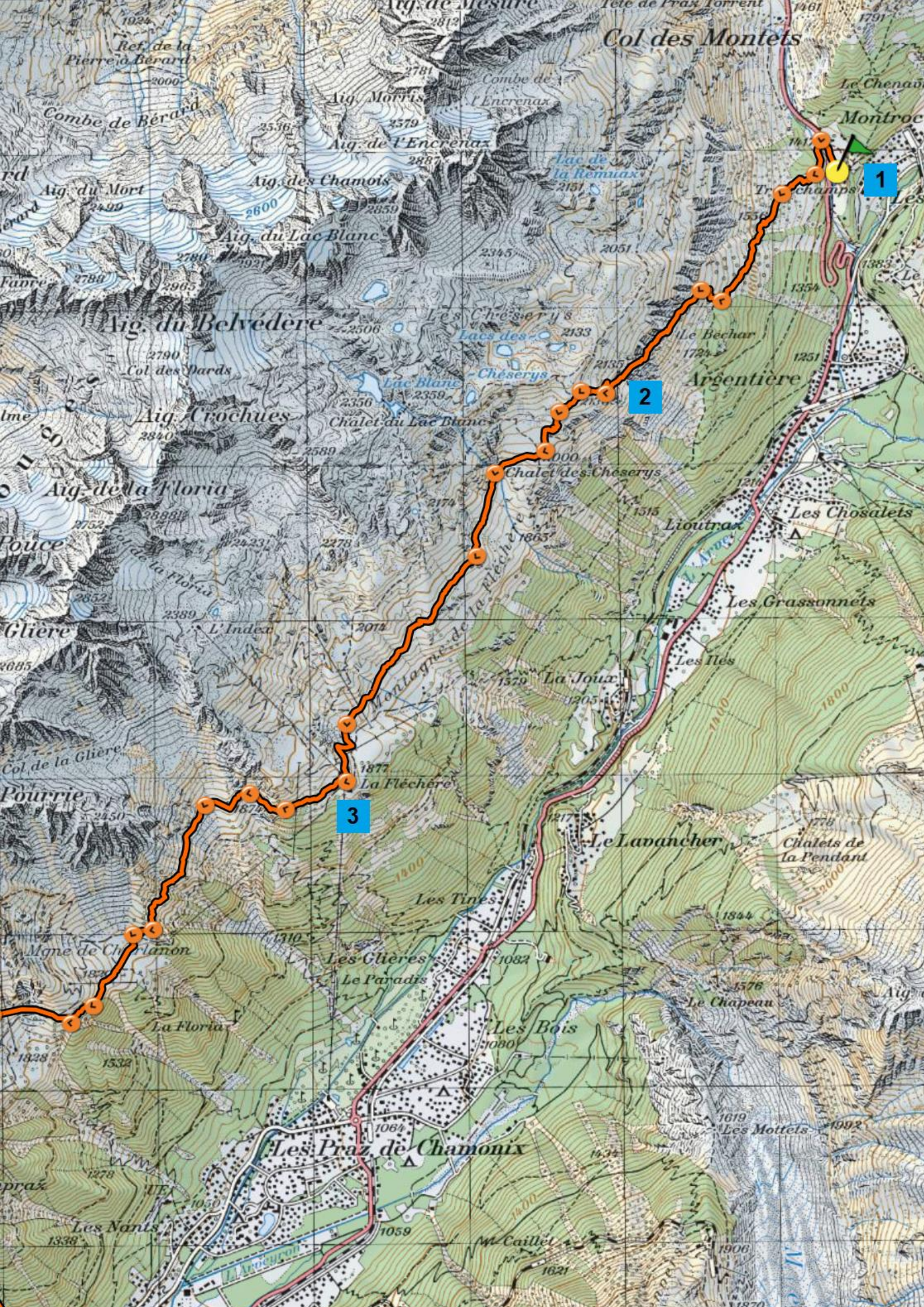

Chamonix - Église Saint Michel

Deze in de Savoyaardse Barokstijl gebouwde kerk stamt uit de 12e eeuw en wordt pas in 1702 herbouwd, nadat Chamonix in 1522 door brand verwoest is. Nauwelijks is de kerk ingewijd of wordt in 1758 opnieuw door brand verwoest. Het dak, de klokkentoren en het meubilair gaan in de vlammen op. De restauratie van de schilderijen begint in 1760 en wordt voltooid in 1790. Bij grote restauratiewerkzaamheden in 1830 worden de muren en gewelven witgekalkt, de doopvont vervangen en er komt een nieuw hoofdaltaar met het beeld van St. Michael dat op het vorige altaar had gestaan. De gevel wordt in 1864 vervangen door de huidige gevel in de stijl van Napoleon III Tweede Keizerrijk en er wordt een erker toegevoegd. Bij de restauratie in 1926 worden een trompe-l'oeil en de voorstelling van de evangelisten bij de kruising toegevoegd. Ook komen er gebrandschilderde ramen, die de zomer- en win- tersport uitbeelden. Daarna wordt het interieur van dit historisch monument in de jaren 1980 volledig gerestaureerd, waarbij oorspronkelijke decoratie worden teruggevonden. Daarna wordt het interieur van dit historisch monument in de jaren 1980 volledig ge- restaureerd, waarbij oorspronkelijke decoratie worden teruggevonden. Ook de altaarstukken en beelden wor- den gerestaureerd en opnieuw geschilderd. En in 2003 worden de reparatiewerkzaamheden aan de bolvormige klokkentoren voltooid., die nu bestaat het uit honderden titaniumschubben.

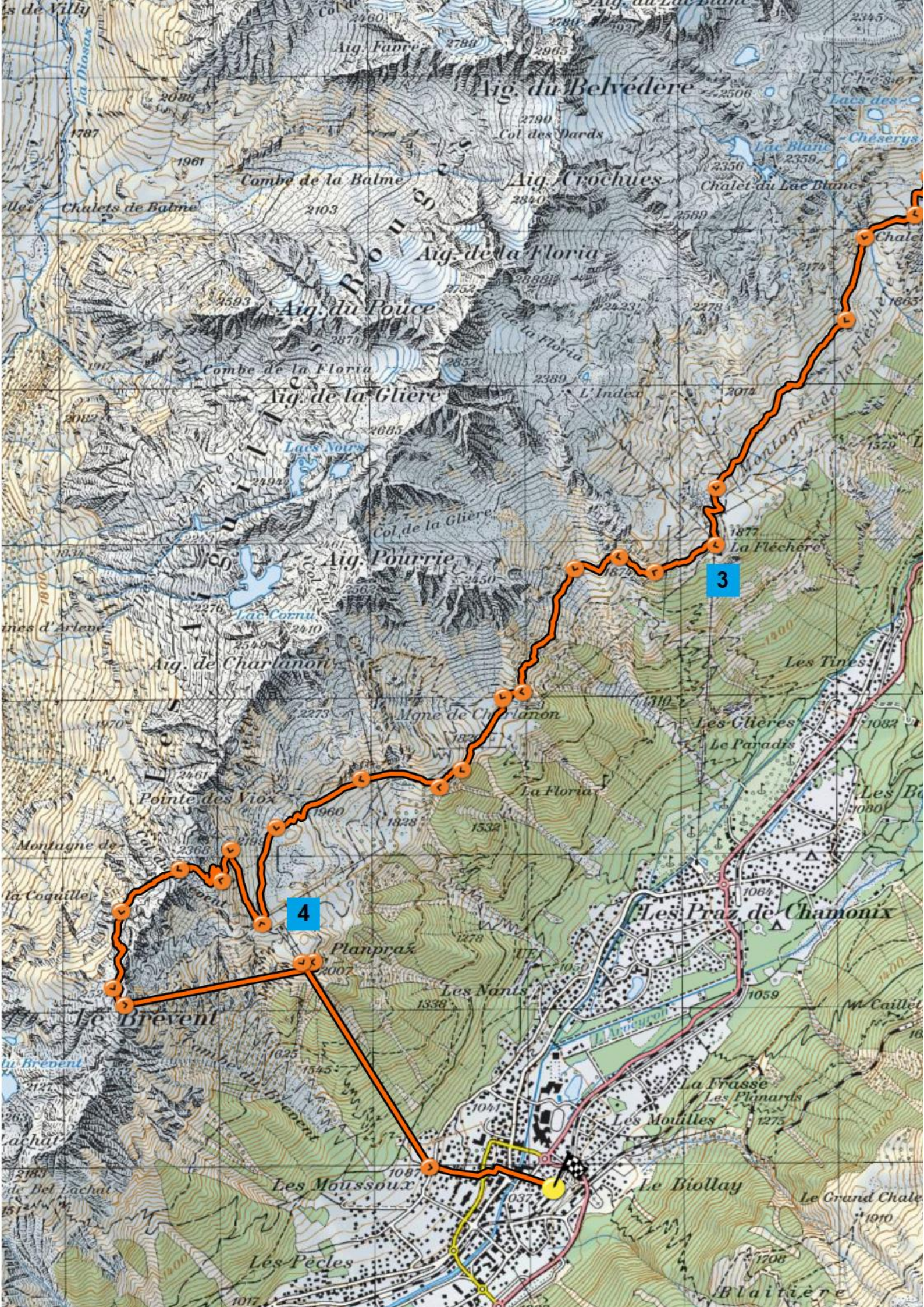

1

2

3

3

4